

Liljendalin Andersbyn Kvarnbackenin kivikautisen asuinpaikka-alueen kaivaukset 26.6. - 11.8. 1972 ja 11.6. - 17.8. 1973.

Yleistietoja kaivauspaikasta:

Peruskartta: 302210 Skinnerarby
koordinaatit: x= 6717 72, y= 453 98, z= n. 22,5 - 30.
kl. Andersby (Anteronkylä) tl. 1) Flinkas II Rn: 4¹¹, om. Elisabeth Nielsen, os. o787o Skinnerarby; tl. 2) Suomen valtio.

Soraharju Hommansbyn tasangon luoteislaidalla, Rutuminjoen eteläpuolella. Osittain tutkittu:

A. Äyräpää 1930:

- kaivausalue I n. 36m²
- "- II n. 64m²
- "- III n. 21m²
- "- IV n. 7m²

L. Pohjakallio 1972-1973 n. 740m², jonka jälkeen TVL:n tielinjan ulkopuolelle jäävät osat ovat vielä tutkimatta (ks. s. 11).

Löydöt: saviastianpaloja, kvartseja, kivilaji-iskoksia ja esineitä, meripihkaa, savi-idolin katkelmia, punamultapaakkuja, pii-iskoksia ja esineitä ym. kivikautisia asuinpaikkalöydöksiä.

KM 9090:36, 9101:5-10, 9273:1-394, 9799, 10620:5, 14407, Lappträsk folkskola, KM 17891: 1-4, 17988:1, 18900:1-987, 19152:1-2485.

Kaivauskertomuksen liitteet:

- karttoja: 1-20
- valokuvia: f. 41194 - 41242
- dioidia: 668 - 687

Aikaisemmat kertomukset:

- Nils Cleve: Stenåldersboplatsen å Andersby Kvarnbacke i Liljendal socken 1929.
- Aarne Äyräpää: Andersbyn Kvarnbackenin kivikautinen asuinpaikka-alue Liljendalissa.
- Liljendalin inventointikertomus 1969 (L. Pohjakallio).

Liljendalin Andersbyn Kvarnbackenin kiviikautinen asuinpaikka-alue sijaitsee Loviisa-Lahti(Lapinjärvi) maantien ja Loviisa-Lahti rautatien Andersbyn ylikäytävästä n. 100m lounaaseen. Mainittu ylikäytävä on n. 14km Loviisan kaupungista pohjoiseen. Alueen löytöhistoriikki ja aikaisemmat tutkimukset on selvitetty A. Äyräpään kaivauskertomuksessa vuodelta 1930. Lähiympäristön löydöt Liljendalissa, Lapinjärvellä ja Pernajassa selviävät mainittujen pitäjien inventointikertomuksista Esihist. toimiston arkistossa.

Aiheen nyt suoritetuille kaivauksille antoi Kvarnbackenin kohdalla suoritettava maantien oikaisusuunnitelma, jonka mukaan tie tulee kulkemaan osittain asuinpaikka-alueen yli. TVL:n Uudenmaan piiri kustansi kaivaukset, joten ne rajoittuivat pääosiltaan tien oikaisulle varatulle alueelle. Se noudatteli (kartta 1) Loviisa-Lahti maantien itäreunaa ja länsipuolella kartalla 1 näkyvien kodanpohjiksi nimettyjen syvennysten keskikohtien kautta hiekkakuoppa 3:n länsipuolitse pohjoiseen.

Verrattaessa nykytilannetta Äyräpään kaivausten aikoihin voi heti huomata, että hiekkakuopat ovat sen jälkeen laajentuneet. Tässä suhteessa keskenään vertailukelpoisia ovat Äyräpään (kartta 2) ja nyt tehty kartta 1. Äyräpään kaivaus III osuu kartan 1 hiekkakuopan 4 kohdalle (k.1). Sen koillispuolella olevaa hiekkakuoppaa 2 on laajennettu melkoisesti pohjoiseen. Loviisan-Vesijärven rautatieyhtiön isoa hiekkakuoppaa 1 on laajennettu sen koko leveydeltä etelään. Kartalta 1 puuttuvin osin se myötäilee viljelyksille johtavan tien reunaa 2-5m:n etäisyydellä. Äyräpään kartalle 2 merkitsemät löytökohdat x, koekuopat y ja z sekä kaivaus II:n alue ovat kokonaan hävinneet soranotossa. Myös hiekkakuoppa 3, jonka reunassa Äyräpään kaivaus I oli on laajennettu lähes viljelyksille johtavaan tiehen saakka ja pohjoispuolella litorinakivikkoon. Äyräpään aikuisten hiekkakuoppien lisäksi Loviisa-Lahti maantien varteen oli tehty uusia hiekkakuoppia (5 ja 6) ja maantien reunaa oli kuoppien 5 ja 4 sekä 4 ja 2 välillä luiskattu. Vanha maantie oli edelleen selvänä kohoumana näkyvissä. Sen ojatkin saattoi paikoin erottaa, vaikka ne olivatkin enimmäkseen täyttyneet hiekalla ja kasvaneet umpeen. Soranotolta säilyneet alueet sekä vanhan tien pinta olivat puolukkaa ja kanervaa kasvavaa männikköistä kangasta, johon lisäksi oli juurtunut nuoria lehtipuita (k. 1-7). Kokonai-

suutena tien alle jäävä asuinpaikka-alue oli monin paikoin soranotosta ja teiden rakentamisista aiheutuvista töistä johtuen vaikeasti tutkittava kokonaisuus. Kodanpohja-alue sitävastoin muodosti koskemattoman ja verrattain selväräjäisen alueen.

Kaivausta varten alueelle perustettiin koordinaatisto (esim. kartta 1), jonka keskipiste valittiin alueelta, jossa asuinpaikkaa arveltiin olevan jäljellä. Keskipisteelle annettiin arvot 500/500, lukujen suuretessa pohjoiseen ja itään, pienetessä etelään ja länteen. Ensimmäinen luku tarkoittaa x- jälkimmäinen y koordinaattia. Ruudut ilmaistaan parittomin numeroin. Paalutus suoritettiin pohjois-etelä - itä-länsi suunnassa 2m välein $4m^2$ ruutuihin. Tästä poiketen kodanpohja-alue paalutettiin $1m^2$ ruutuihin, joiden merkittämisessä käytettiin numero/kirjain koordinaatistoa. Tämä koordinaatisto ulotettiin paikoin kodanpohja-alueen ulkopuolellekin (kartta 8).

Kaivausten korkeusmittausten perustana oli rautatien varressa ollut TVL:n vaakitsema pultti, jonka korkeudeksi oli määrätty 19.82.2m ymp. Tämän avulla kaivauksen länsipuolella kiintopisteeksi valitun kiven korkeudeksi saatiin 30.85m ymp. (mittauksen sulkuvirhe oli $\pm 1cm$). Kaivausalueella suoritettujen vaakitus- tulokset muunnettiin suoraan korkeuksiksi meren pinnasta. Korkeusmittausten vertailua Äyräpään mittauksiin ei voitu suorittaa, koska tuon aikaista ylikäytävää ei enää ole. Pääpiirteissään mittaukset näyttävät pitävän yhtä, ainakin vertailtaessa Äyräpään kaivauksen III korkeusarvoja hiekkakuopan 4 reunasta saatuihin korkeuslukemiin.

Kaivausalueen kohdalla Kvarnbackenista oli jäljellä sen laki, jota eteläreunaa lukuunottamatta hiekkakuopat reunustivat lähes kokonaan. Länteen rinne on Äyräpään mukaan viettänyt loivahkosti, itäpuolella profiilipiirros 1 (kartta 2 ja 1) osoittaa rinteiden jyrkkyyden alueen pohjoisosassa lähellä hiekkakuoppa 1:n reunaa. Profiilipiirros 2 (kartta 3 ja 3A) voitiin aloittaa vasta hiekkakuoppa 3:n reunasta. Vaikka hiekkakuopasta johtuen yläosa (länsi) puuttuukin, voidaan havaita,

että asuinpaikan löytörikkaimmat osat ovat luontaisella teras-
silla. Loppuuko kulttuurimaa profiilin laskeutuessa kartan 3
itäreunassa luouontaisesti, vai onko sitä tien reunasta ajet-
tu sorana pois, ei kaivauksissa selvinnyt. Profiili 3(kartta 4)
ja profiili 4(kartta 5) piirrettiin harjun korkeimman kohdan
takaa alkaen.

Tutkitun alueen erotan kolmeksi alueeksi, joista käytän
"työnimiä": asuinpaikka-alue, välialue ja kodanpohja-alue.

Asuinpaikka-alue

Asuinpaikka-alueeksi kutsun paalusta 482/486 paaluun 488/
480 vedetyn linjan koillispuolelle jäävää tutkittua aluetta
(kartta 7). Sen eteläpuolelle jää välialue, länsipuoli rajoittuu
hiekkakuoppaan 3, pohjoisrajaksi määräytyi x koordinaattilin-
ja 514. Siihen mennessä löydöt loppuivat kokonaan tai olivat
niin vähäiset, että asuinpaikan voitiin katsoa rajoittuvan sen
eteläpuolelle jääviin ruutuihin. Asia varmistettiin kaivamalla
kokeeksi ruudut 515/499 - 521/499. Asuinpaikka-alueen itäreu-
na rajoittui Loviisa-Lahti maantien reunassa oleviin hiekka-
kuoppiin 2 ja 4 sekä kuoppien välillä olleisiin luiskiin.

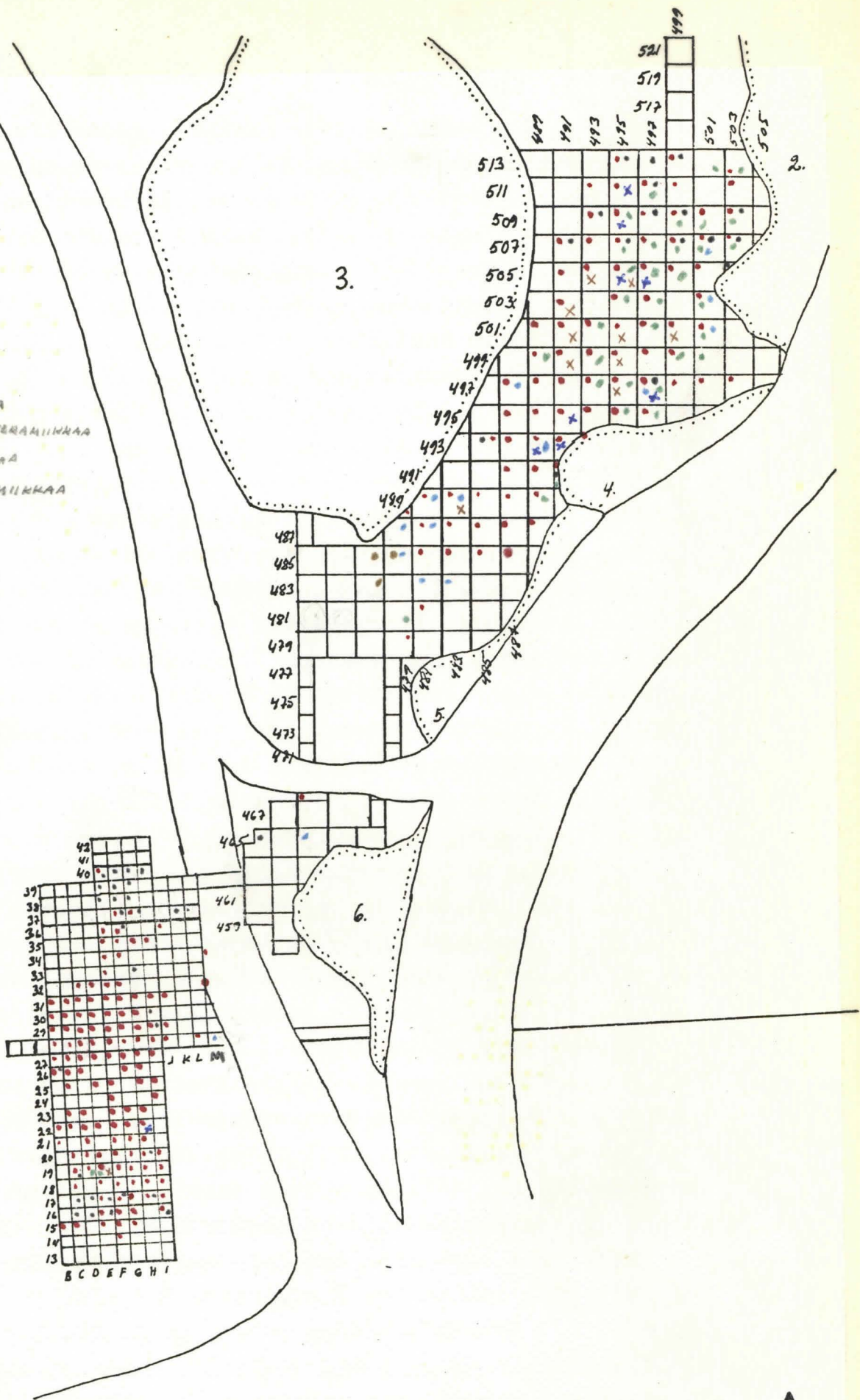
Asuinpaikka-alue sijaitsi käytännöllisesti katsoen itään
viettävän rinteen luontaisella tasanteella(k.22), jonka itä-
reunasta (tai jossain nykyisen tien kohdalla?) rinne on alka-
nut laskeutua uudelleen. Korkeusmittausten perusteella alim-
mat osat olivat n. 25,5m:n ylimmät 27,5m:n korkeudella ymp.
kartalle 3 piirretystä profiiliästä ilmenevät kaivauksissa ha-
vaitut kerrostumat ja niiden paksuudet. Asuinpaikka-alueen
länsilaitaa hallitsi vanha maantie, joka koostui soran sekai-
sesta savesta. Se oli prässäytynyt kivikovaksi, paksuimmillaan
runsaan mertin paksuiseksi(k. 24-29). Tämä kerrostuma oheni
itänpäin ja oli havaittavissa hiekkakuoppa 3:sta aina 7m:n
etäisyydelle itään. Tiekerrostumien alla oli n. 5-30cm:n
vahvuinen hiekkakerros, joka oli väriltään ruskea ja sisälsi
löydöksiä. Ruskean hiekkakerroksen alla alkoi kulttuurimaa,
aina 60cm:iin vahva mustunut likainen ja runsaslöytöinen
kulttuurikerros (k. 10-11). Kulttuurikerroksen alla oli puh-

dasta vaaleaa hienojakoista hiekkaa, reuna-alueilla karkeampaa pienikivistä soraa. Kulttuurikerroksen pohja oli koko alueella erittäin epätasainen. Koskemattoman maan tullessa näkyviin saattoi tummaa kulttuurimaata pieninä syvennyksinä jatkua 20-30cm ympäristöään syvemmälle. Vanhaa maantietä poistettaessa v. 1972 apuna oli vammaskaivuri, joka myös tasasi hiekkakuoppa 3:n reunaa. Tällöin näkyviin tuli kaksi kulttuurimaakuoppaa (kartta 6). Ne olivat väriltään samanlaisia kuin muualla tavattu likainen kulttuurimaa, mutta seassa oli pienen pieniä (n. 1x1mm) luunmuruja.

Asuinpaikka-alueen löydökset olivat runsaat. Keramiikka, joka oli leimaa antavaa oli pääasiassa tyypillistä kampakeramiikkaa. Kaivausalueen koillisosassa oli sen lisäksi jäkär-län keramiikkaa. Varhaiskampakeramiikkaa oli verrattain vähän asuinpaikka-alueen itäreunalla. Välialueen rajalla sitä kuitenkin keskittyi hiekkakuoppa 3:n laitamille 7:n vierekkäisen ruudun alueelle (kartta s. 6); kartasta ei ilmene löydösmäärät). Tyypillisen kampakeramiikan löydösalueelle keskityivät pääasiallisesta muutenkin löydökset: punamultapaakut, meripihka, josta enin osa oli helmiä, tai riipuksia, pii-iskokset ja esineet, kivilajiesineet ja niiden kappaleet ym. Tällä alueella oli myös runsaasti palaneita savipaakkuja ja pikkukuppien palasia. Idolin kappaleita oli sekä tyypillisen kampakeramiikan että Jäkär-län keramiikan levinneisyysalueilla, Kvartsi-iskoksia sekä palanutta luuta tavattiin koko kaivausalueella. Keramiikkalajien keskinäisiä korkeuseroja ei voinut havaita, vaan palaset olivat enimmäkseen mylläytyneet sekaisin hienossa hiekassa. Selvän käsityksen tästä saa löydöksiä luettelon avulla tarkastettaessa. Luettelointi on suoritettu ruuduittain, jolloin eri kerrostumien löydöt seuraavat toisiaan. Löytökerrosten paksuudet ja korkeudet ymp. selviävät asuinpaikka-alueen kartasta 7.

Irtainten löydösten lisäksi asuinpaikka-alueella tavattiin 8 tulisijaa (kartta 7 ruuduissa 511/491, 513/497-8, 505/495, 503/495, 503-5/499, 503-4/501-3, 505/501-3, 491-3/485-7, kuvat: 12-17, 24-26, 30-34) ja kartat 15-20). Tulisijat olivat enimmäkseen selväraajaisia pyöreitä tai soikeita

- NUORAKERAMIKKAA
- TYYPILLISTÄ RÄMPÄKERAMIKKAA
- JÄKKÄLÄN KERAMIKKAA
- VÄRVÄISKAMPANBERAMIKKAA
- IDOLINKATKELMIA
- ✕ MERIPIIKKAA
- ✕ PUUNAMULTA PAAKKUJA

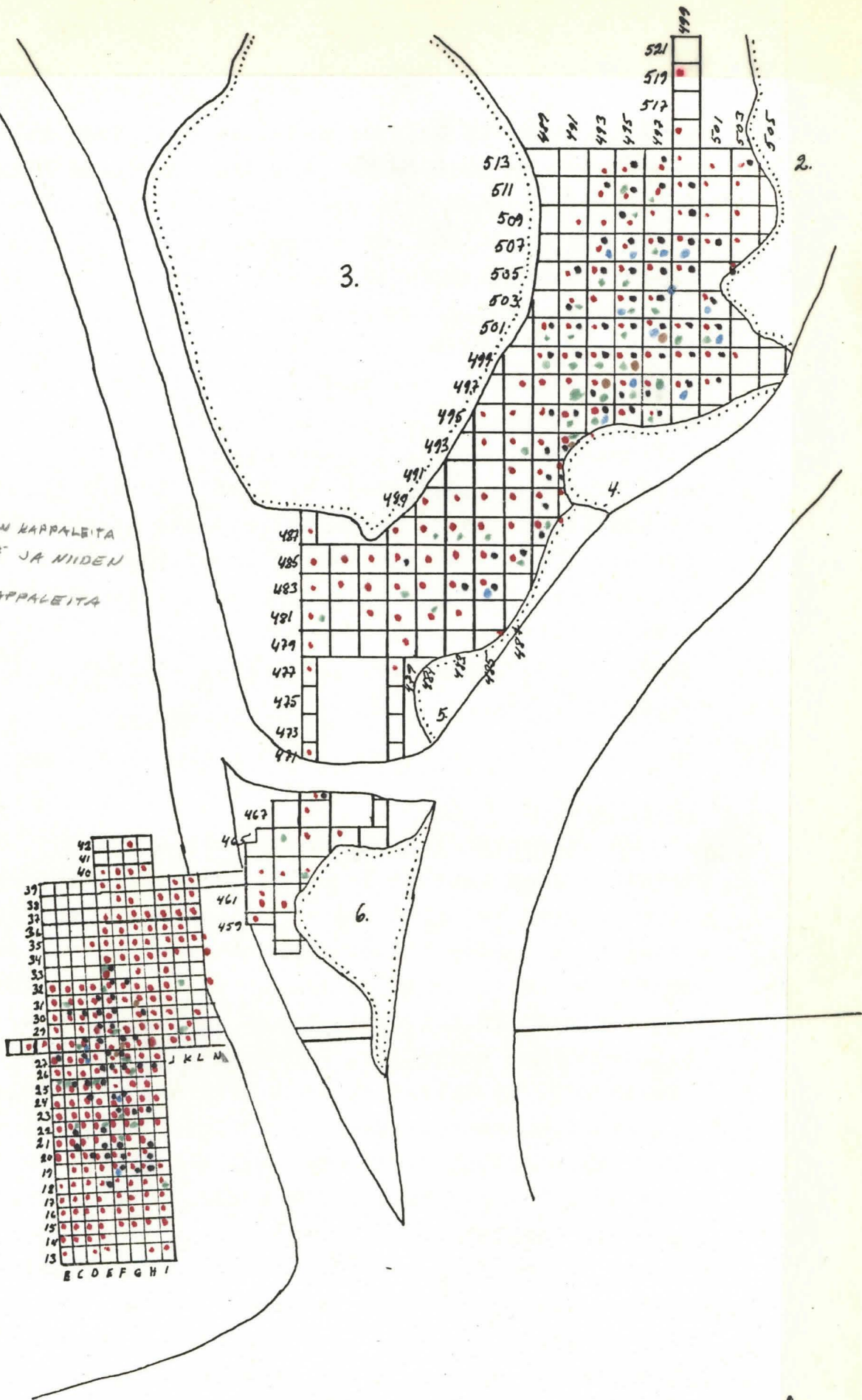

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBACKEN
 KIVIKAUTIMEN ASUINPAIKKA
 L. POHJAKÄLLIO KAIVAUKSET 1972-1973

10 M

- KVARTSIA
- PIITÄ
- PIESINEITÄ JA NIIDEN KAPPALEITA
- KIVILAJI ESINEITÄ JA NIIDEN KAPPALEITA
- LUVESINEIDEN KAPPALEITA

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBACKEN
 KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA
 L. POHJAKALLIO KAIVAUKSET 1972-1973

10 M

ja käsittivät 1-3 kivikerrosta. Ne löytyivät kulttuurikerroksen pohjaan painuneina ja niiden mustaama hiekka jatkui muuta kulttuurikerrosta syvemmälle. Muista poiketen ruutujen 505/499 tulisija oli suurempi, kivet olivat voimakkaasti palaneita ja rikkoutuneita, eivätkä muodostaneet säännöllistä kiveystä (k. 15-17). Tulisija ruudusta 503/495 (k. 12-14) otetusta hiilinäytteestä saatiin Helsingin radiohiiliajotuslaboratoriossa tulokseksi 4950 ± 130 vuotta, vuodesta 1950(AD) lukien. Tulisija osuu tyypillisen kampakeramiikan levinneisyysalueelle. Kaivausalueen itäreunassa olleesta liedestä ruuduissa 505/501-3 (k. 30-31) löytyi jäkärlän keramiikkaa (19152:237). Tästä tulisijasta otettua hiilinäytettä (19152:2470) ei ole ajoitettu. Kivettyjen tulisijojen lisäksi asuinpaikka-alueella erottui kulttuurimaata tummempia selvärajaisia syvennyksiä ruuduissa: 511-13/495-7, 507-9/593-5, 503/493, 501-3/501, 501/497, 495/491, 495/489, 493/489 ja 487/485.

Välialue

Välialueeksi kutsun asuinpaikka-alueesta lounaaseen kaivettua alaa (kartat 7 ja 8), jonka koillisosassa asuinpaikka-alueen rajoilla maa on voimakkaan ruskeaa. Asuinpaikka-alueelle ominainen hienohiekkainen alue loppuu ja maaperä muuttuu soraksi, jonka seassa on n. 10-20cm halkaisijoiltaan olevia kiviä. Välialueen alaraja on 27.50m, yläraja n. 28.50-90m ymp. vaiheilla. Pintaturve ja humus oli n. 10cm:n paksuista ja löydökset tulivat heti sen jälkeen.

Asuinpaikka-alueeseen verrattuna löydöt olivat vähäiset, eikä likaista kulttuurimaata tavattu. Nokilaikkuja oli ruudussa 483/479, paalun 484/480 kohdalla ja ruudussa 485/473. Löydöistä mainittakoon (kartat s. 6 ja 7) ruutujen 483/487, 485/487 ja 485/489 alueilla olleet nuorakeramiiset saviastianpalat, jotka enimmäkseen lienevät samasta astiasta. Välialueen vähäiset löydöt ja ohut löytökerrostuma osoittavat nähdäkseni lyhytaikaista oleskelua tai liikkumista kodanpohja ja asuinpaikka-alueen välillä. Välialueen katsomalla päättyvän ruutuun 39N (kartta 8).

Kodanpohja-alue

Kodanpohja-alueeksi nimitän välialueen lounaispuolella ollutta rinteessä selvänä syvennyksenä erottunutta pohjoisluode-eteläkaakko-suuntaista n. 30m pitkää ja 10-13m leveää aluetta (kartta 1, kuvat 22, 37-40). Siinä erottui neljä peräkkäistä pyöreää syvennystä "kodanpohjaa", jotka on merkitty kartoille 1,9 ja 10 katkosviivoin. Näiden keskuskohtien kautta piirrettiin poikittaisprofiilit (kartta 13). Yhtenäinen pitkittäisprofiili määrättiin kulkevaksi suurimman kodanpohjan keskustan kautta (kartta 12). Kaivauskartat laadittiin kahdesta piirretystä tasosta. Eräin kohdin löydökset jatkuivat syvemmällekin, mutta koska maaperä oli samanaista tyydyttiin vain löytökerrostuman pohjan vaakittamiseen (kartta 11).

Kodanpohja-alueen itäreuna oli n. 29m ymp. länsireuna n. 29.50m ymp. Eteläpään korkeudeksi mitattiin 29.14ymp. ja pohjoispäässä 29.48m ymp. Pintaprofiili 4 (kartta 5) piirrettiin kodanpohja-alueen kautta.

Turvekerroksen paksuus oli n. 5-10cm. Sen alla oli harmaata huuhtoutunutta maata n. 7cm:n kerrostuma, jonka alla löydökset olivat n. 15-20 vahvuisessa kerroksessa. Löydösalue oli ruskeaksi värjäytynyttä hienoa hiekkaa. Asuinpaikka-alueelle tunnusomaista kulttuurikerrosta ei ollut. Kodanpohja-alueen keskivaiheilla pohjalla ollut savi tuli osaksi jo ensimmäisessä kerroksessa näkyviin (vrt. kartat 9 ja 11), muualla vasta lapioin suoritettujen pohjatarkastusten yhteydessä tai ei ollenkaan.

Kota-alueen löydösten pääpaino oli keramiikassa, jota oli erittäin runsaasti. Tyypillinen kampakeramiikka oli täälläkin enemmistönä, joskin pohjois ja eteläpäässä oli runsaat jäkärlän keramiikan keskittymät. Verrattaessa keramiikan levinneisyyttä maastossa havaittuihin pyöreisiin syvennyksiin "kodanpohjiin", voidaan huomata, että eteläisimmän(1) kohdalla on jäkärlän- ja tyypillistä kampakeramiikkaa (sekaisin), pohjoiseen mentäessä seuraavassa(2) yksinomaan tyypillistä kampakeramiikkaa, edelleen seuraavassa pohjoisen päin(3) tyypillistä kampakeramiikkaa ja pohjoisimman(4) ko-

danpohjan kohdalla pääasiassa jäkärlän keramiikkaa. Pii-iskokset ja esineet, kivilajiesineet ja niiden palaset, luuesineiden kappaleet, meripihka ja punamultapaakku rajoituivat tyypillisen kampakeramiikan alueelle. Kvartsi-iskoksia ja palanutta luuta löytyi koko alueelta (kartat s. 6 ja 7). Mainittakoon, että keramiikkaa lukuunottamatta kodanpohja-alueella oli löydöksiä huomattavasti vähemmän kuin asuinpaikka-alueella.

Kodanpohjiksi arveltujen syvennysten kohdalla ei ollut tulisijoja tai tulenpitoon viittaavia merkkejä muutamaa ohutta noki- ja hiilikohtaa lukuunottamatta (kartat 9 ja 10). Näiden ulkopuolelta löytyi ruuduista 38KL-37KL (kartta 14 k. 35-36) selvärajainen kivetty tulisija.

Koekuopat ja koeajat

Kaivauksena tutkitun alueen ulkopuolella pyrittiin muita mahdollisia löytökeskittymiä selvittämään koekuopin, joi- ta tehtiin 21 kpl. Koekuopasta 1 (kartta 1) löytyi saviastian- pala ja kvartsi-iskos (18900:973-974) muiden kuoppien ollessa löydöttömiä. Profiili 4En (kartat 1 ja 5) kohdalla kaivettiin lapiolla osittain 1m:n levyinen, muuten lapion terän levyinen koeaja, jonka itäosasta, Loviisa-Lahti maantien itäpuolella olevasta osasta löytyi piinuolenkärki (19152:2465) ja kaksi pii-iskosta (19152:2466). Nämä eivät ole asuinpaikka-alueen alimmat löydöt. Ne ovat Äyräpään kaivauksesta (1930) ruudusta VII, jonka korkeus oli 22.62m ymp.

Maaperä koeajan kohdalla oli erittäin kivikkoista, väriltään ympäröstöstä poikkeavaa kulttuurimaata ei ollut havaittavissa. Koekuoppien ja koeajien lisäksi tarkastettiin kaikki avoimena olleet maastonkohdat, sorakuoppien reunat, kaatuneiden puiden juurakkojen alustat ja teiden leikkaukset, mutta niissä ei havaittu kulttuurimaata tai löytöjä.

Loppukatsaus

Löydöksistä laaditut levinneisyyskartat s. 6 ja 7 antavat yleisluontoisen käsityksen eri löydöslajien esiintymisestä alueella, mutta ei paljasta niiden lukumääriä. Saviastian- paloista on kartalla huomioitu vain ne, jotka alla kirjoittanut on määrittänyt johonkin keramiikkalajiin kuuluvaksi. Palaset,

joissa koristelua ei ole on jätetty kartalla huomioimatta. Fil. lis. Christian Carpelan kävi kanssani läpi osan keramiikka-aineistosta ja löysi mm. ruudun 503/493 (18900:447) ja 503/501 (18900:507) palasia, joita hän piti mahdollisena pyheensillan keramiikkana(?) ja ruudusta 505/495 vielä sileän hiekkaisia paloja (18900:558-559), jotka voisivat olla pronssikautista keramiikkaa.

Myös koristelun ja rakenteen puolesta Kvarnbackenilta talteen otettu keramiikka on erittäin monipuolista. Useissa saviastianpalasissa on havaittavissa yksityiskohtia, jotka valaisevat astianvalmistuksen tekniikkaa. Mainittakoon tässä vain polttamaton astianpala (19152:86) ja palanen, joka on kuulunut punaiseksi värjättyyn astiaan(19152:624).

Kaivauksen päätyttyä katson tien oikaisuun tarvittavan osan asuinpaikka-alueesta tulleen tutkituksi. Alue jatkuu tiealueen ulkopuolella vielä ehkä Loviisa-Lahti tien alla tai ainakin sen itäpuolella olevassa rinteessä ja mahdollisesti myös kota-alueen pohjoispään länsiosassa. Viimeksimainitulla alueella (ikälii maaston muodoista saatuihin kokemuksiin on luottaminen) länsireunan löydökset osuivat lähelle syvennyksen reunaa, joten siellä jäi ehkä verrattain vähäinen alue tutkimatta.

Helsingissä 30.5.1974

Lauri Pohjakallio

Kaivauksenkertomuksen liitteet:

karttoja: 1-20

valokuvia: s. 41194 - 41242

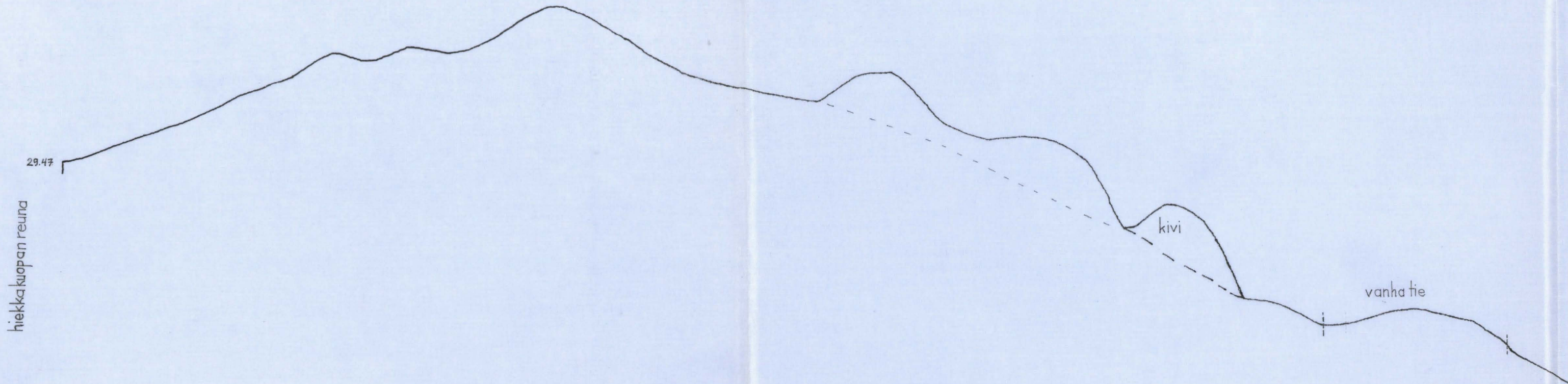
diuja: 548 - 587

Aikaisemmat kertomukset:

Nils Cleve: Stenåldersboplatsen Å Andersby Kvarnbacke i Liljendal socken 1929.

Arne Åyräpää: Andersbyn Kvarnbackenin kivikautinen asuinpaikka-alue Liljendalissa.

Liljendalin inventointikertomus 1969 (L. Pohjakallio).

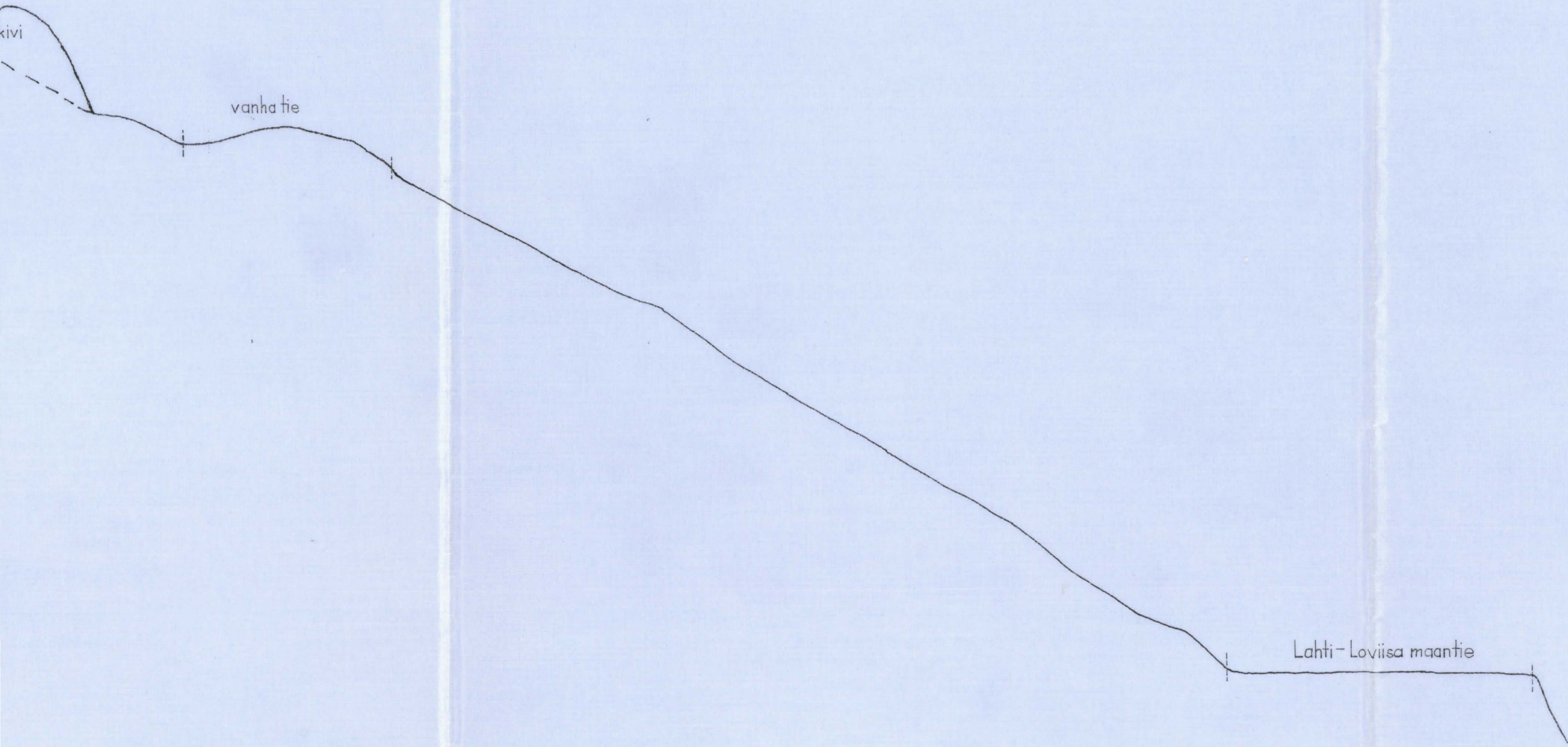
Liljendal Andersby Kvarnbacken
profiili 1

1:100/1:50

L.Pohjakallio 1972

SLM

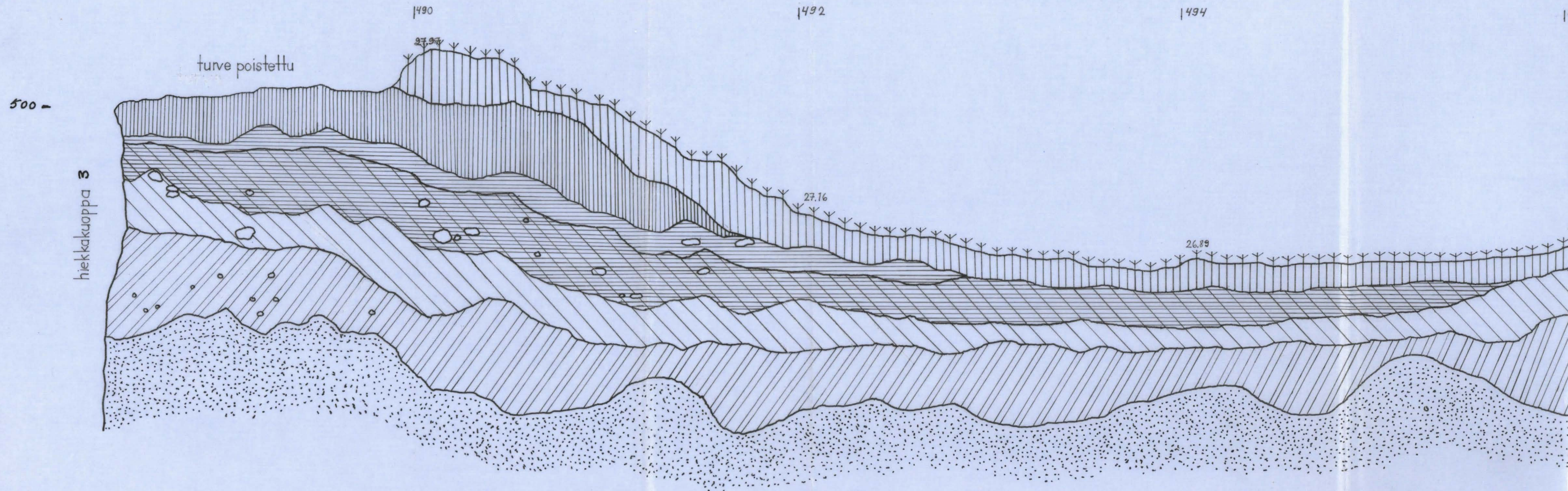
KARTTA 2

kivi

vanha tie

Lahti-Loviisa maantie

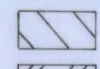

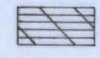
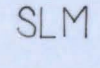

Liljendal Andersby Kvarnbacken

profili 2:500

1:20

L.Pohjakallio 1972

- humus
- hiekka
- kulttuurimaa
- koskematon maa
- vanhan maantien pinta
- maantien savi-ja
- hiekka kerroksia

SLM

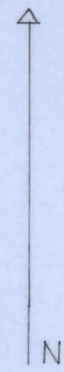
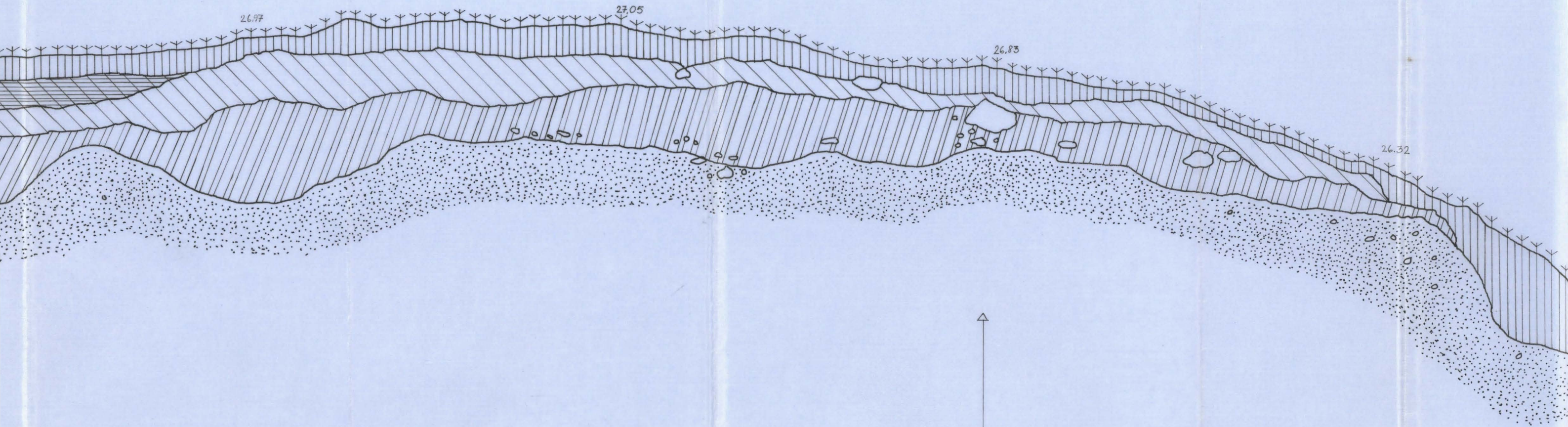
KARTTA 3

1496

1498

1500

1502

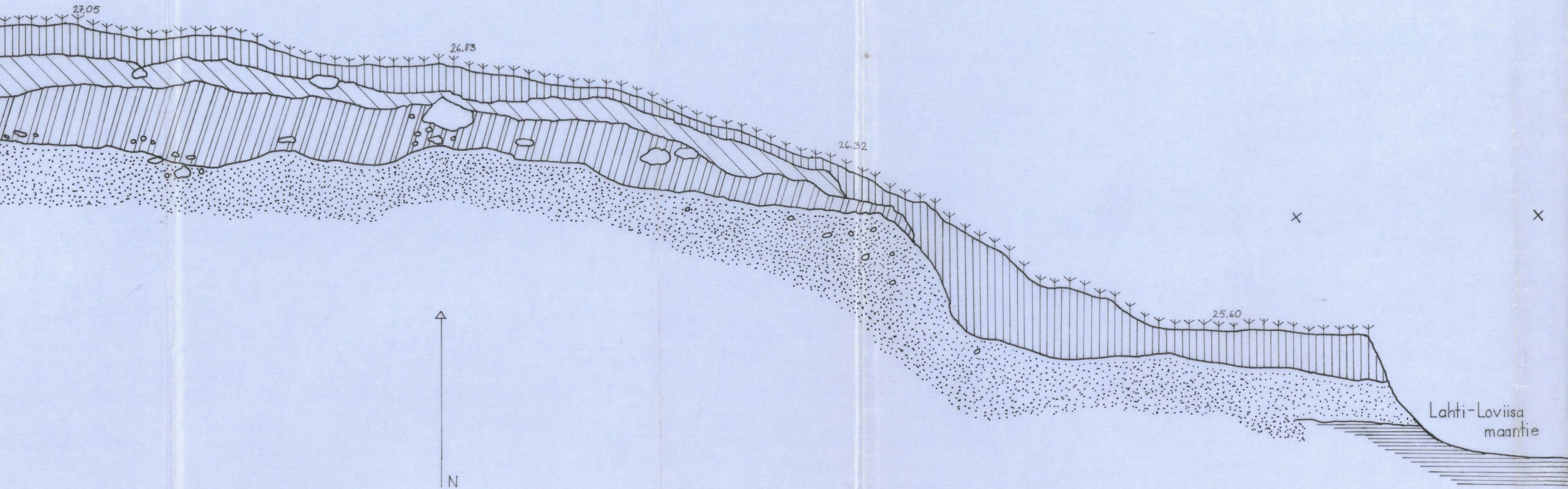

1498

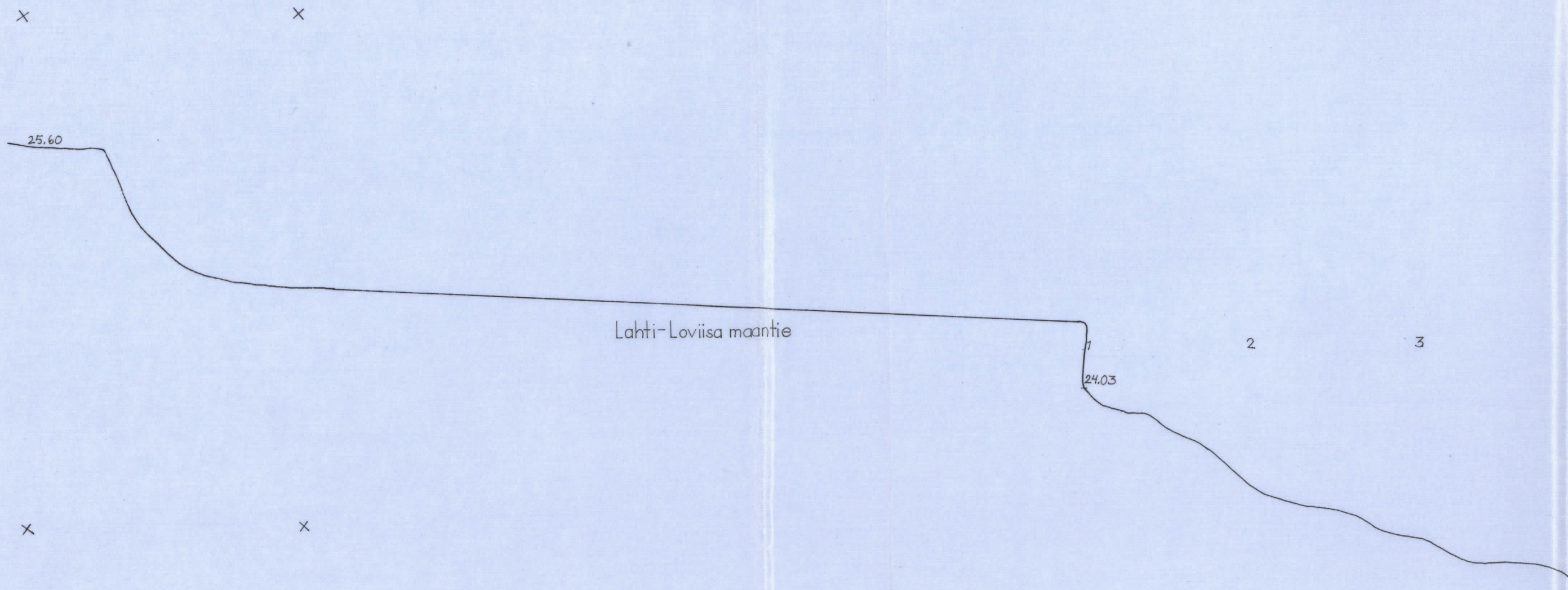
1500

1502

1

Lahti-Loviisa
maantie

Lahti-Loviisa maantie

1
24.03

2

3

Liljendal Andersby Kvarnbacken

1:20

L. Pohjakallio 1973

profili 2:n jatke

SLM

KARTTA 3A

4

5

6

7

8

9

10

11

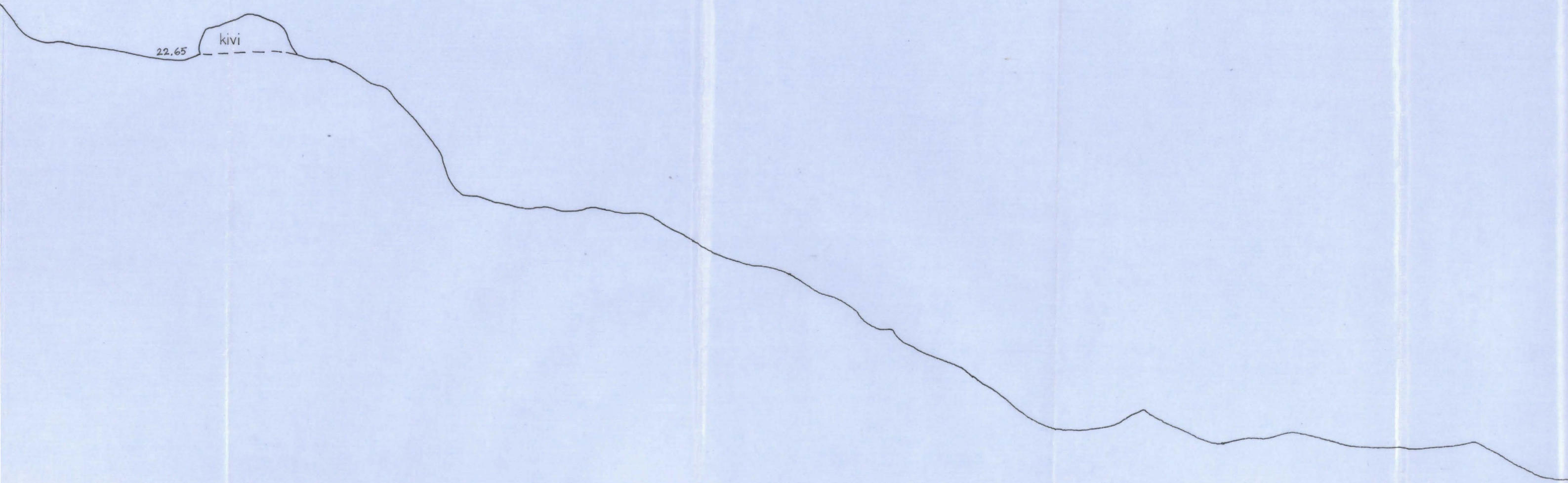
12

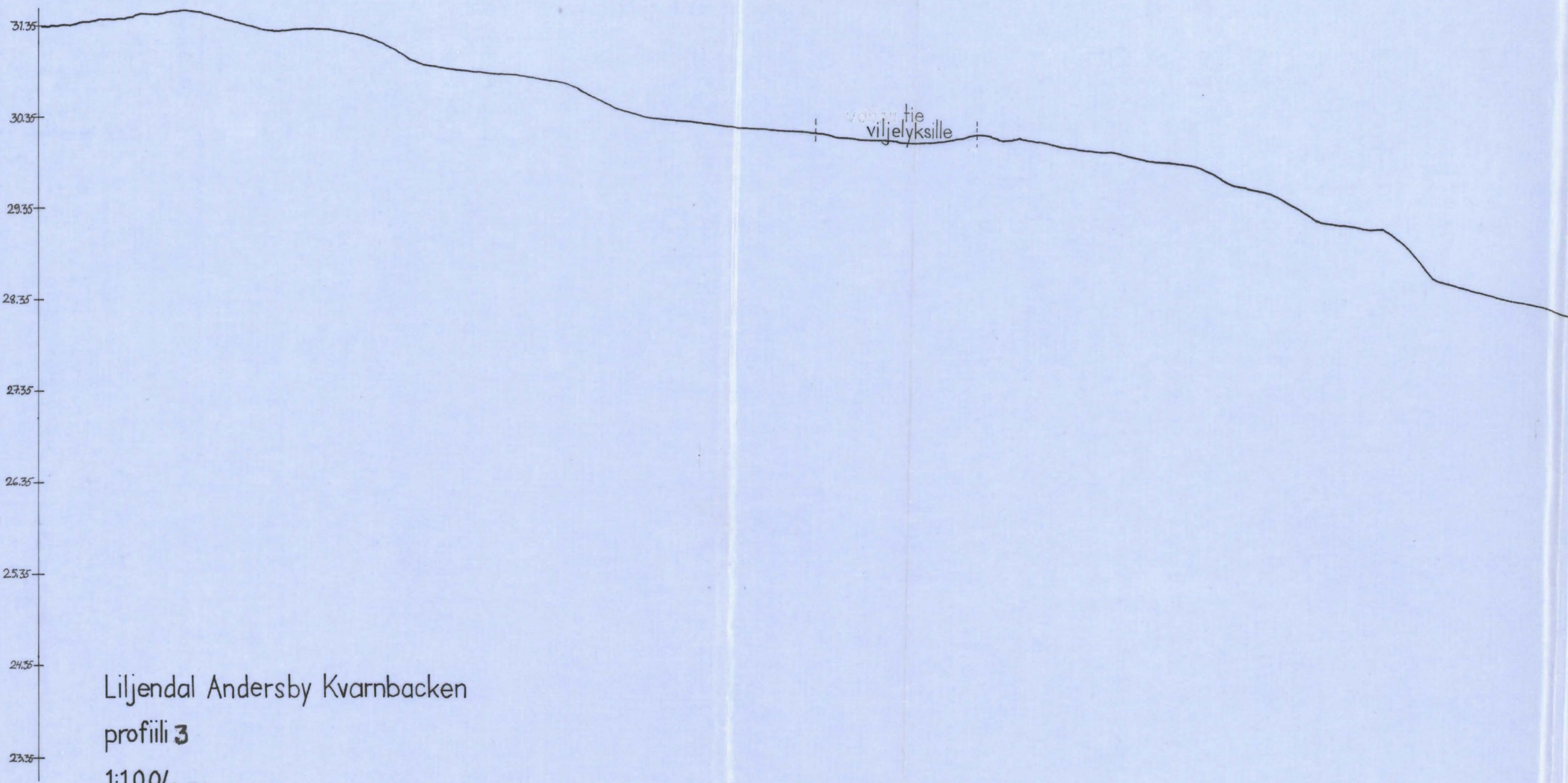
13

14

22.65

kivi

Liljendal Andersby Kvarnbacken

profili **3**

1:100/1:50

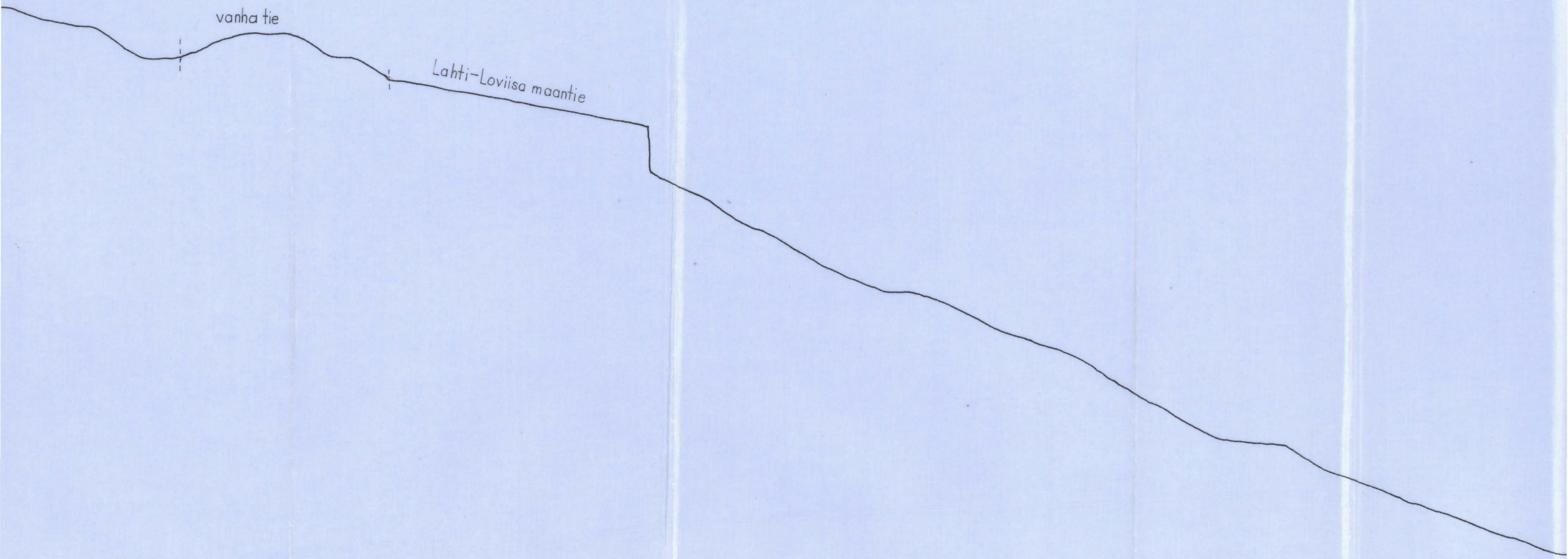
L.Pohjakallio 1972

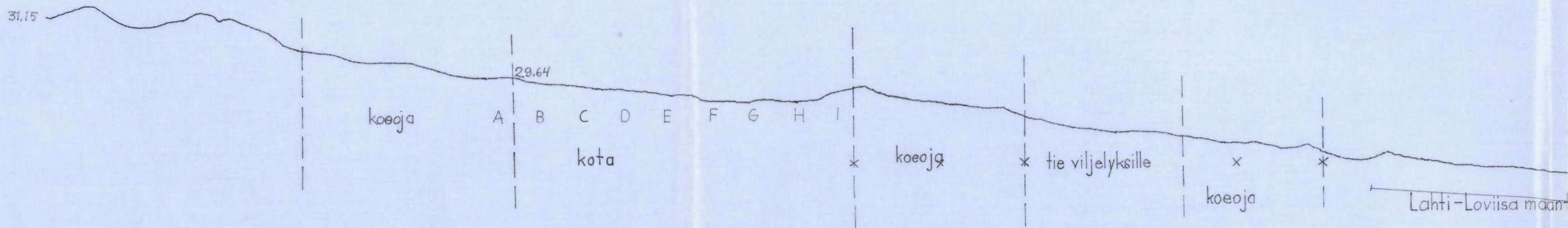
SLM

KARTTA 4

vanha tie

Lahti-Loviisa maantie

Liljendal Andersby Kvarnbacken

profilli 4:100

1:100

L.Pohjakallio 1973

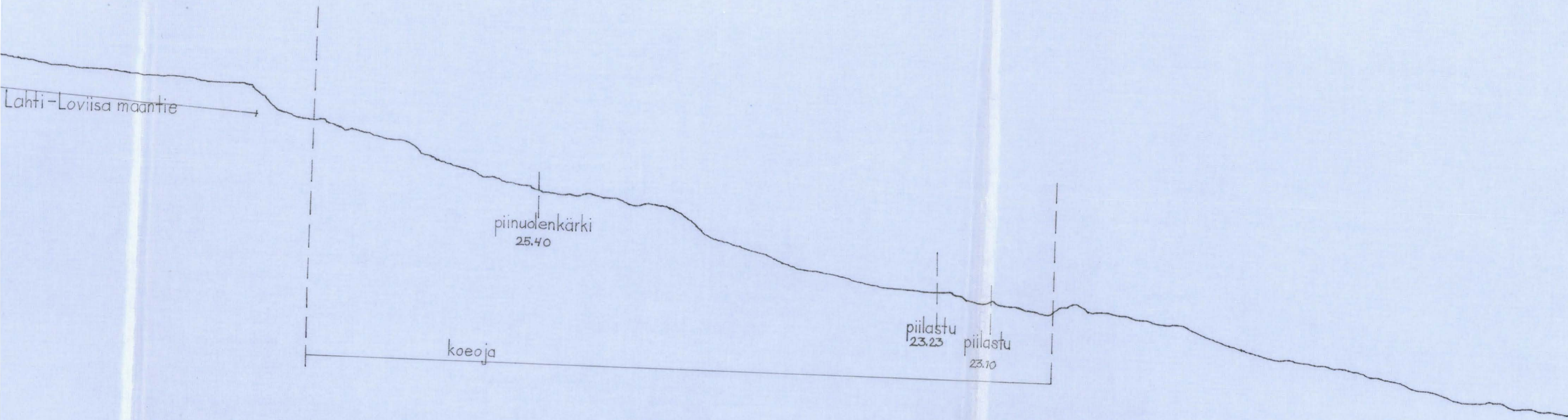
SLM

KARTTA 5

metriä

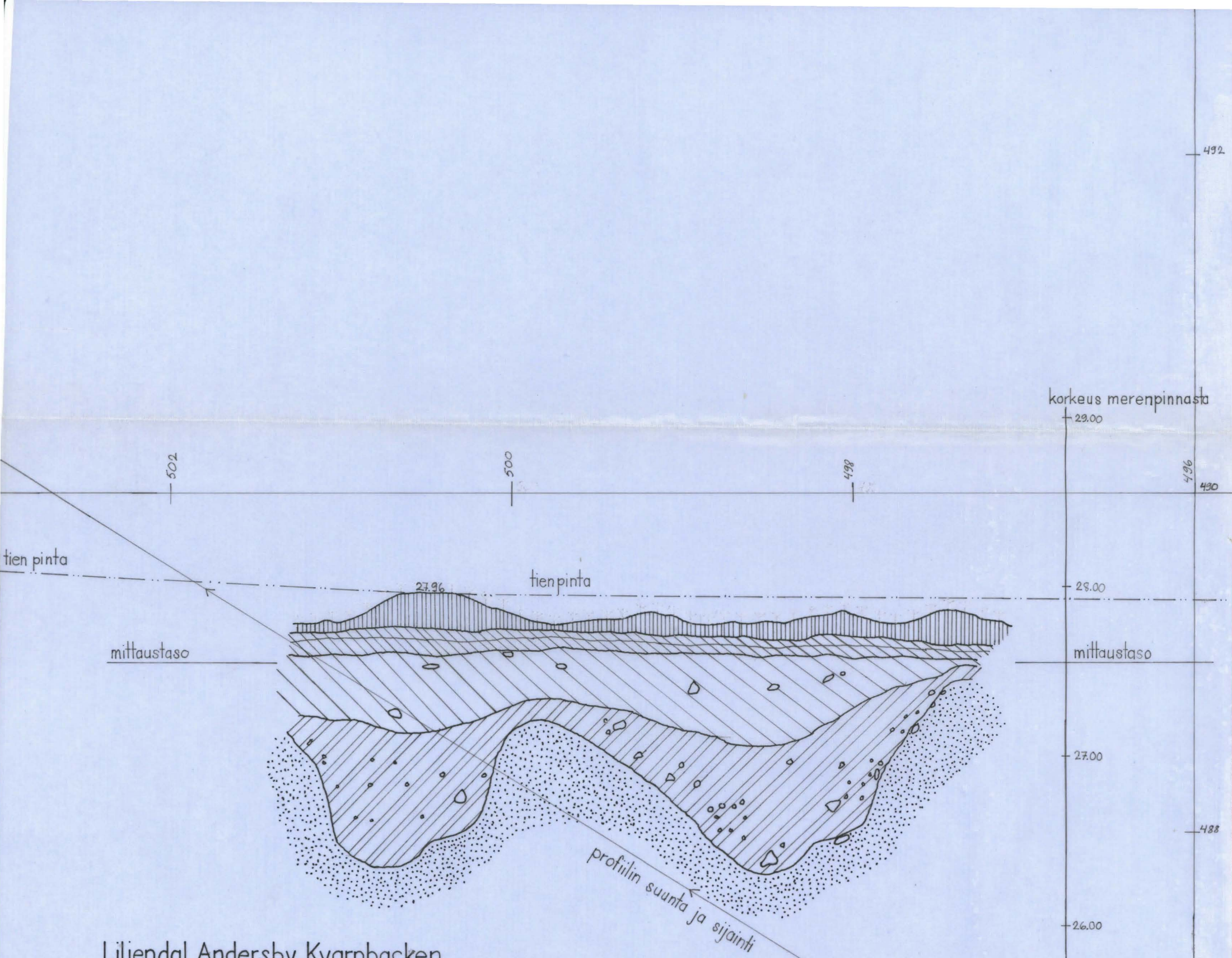
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
- 36

metriä meren-
pinnasta

31
30
29
28
27
26
25
24
23
22
21
20

34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70

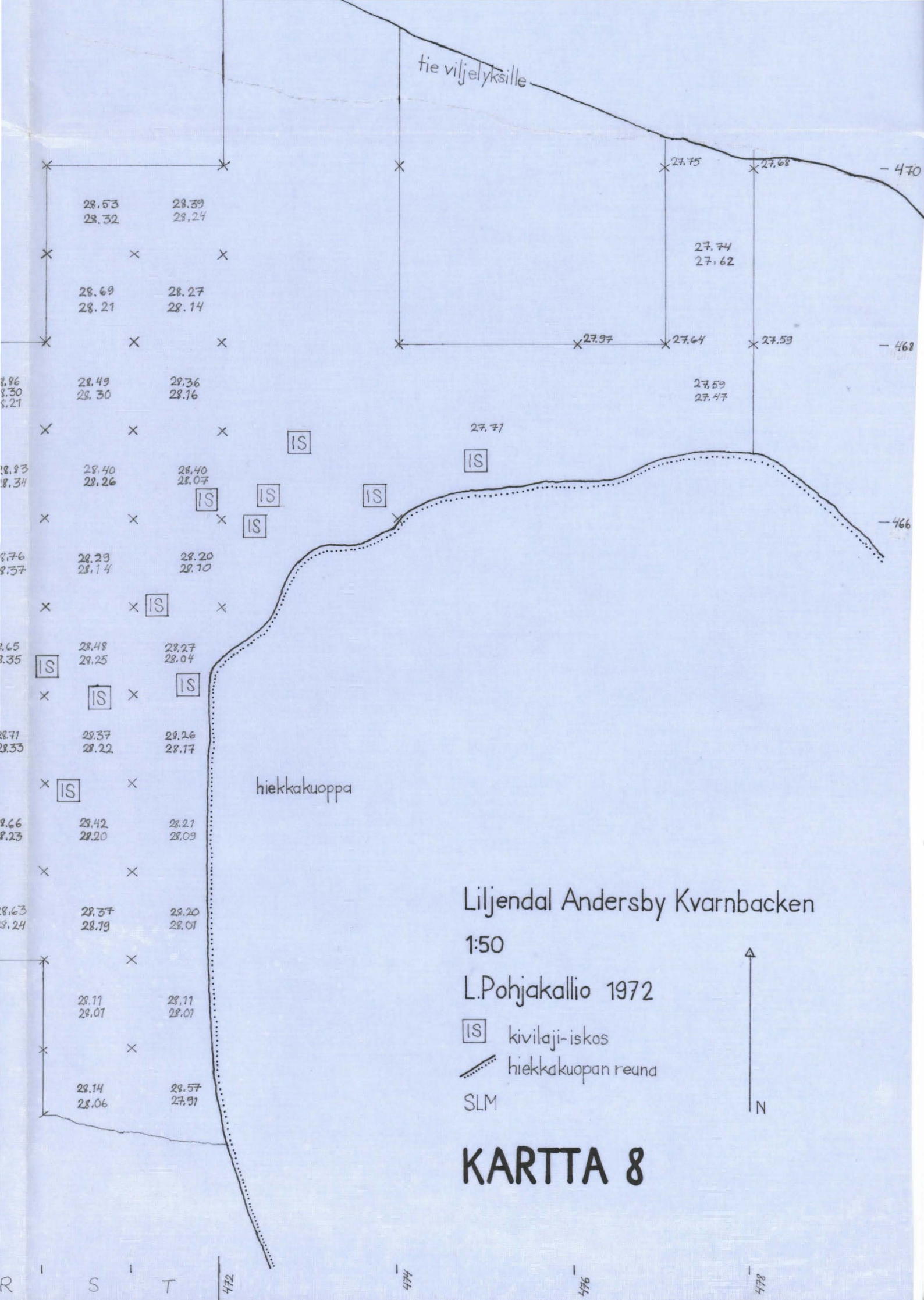
Liljendal Andersby Kvarnbacken
vannasprofiili

1:25

L.Pohjakallio 1972

- vanhaa tietä
- huhuttunut maa, jossa tumma juova
- ruskea hiekka
- kulttuuri maa
- koskematon maa
- karkeaa soraa

KARTTA 6

45-

44-

43-

42-

41-

40-

39-

38-

37-

36-

35-

34-

33-

28.86
28.30
28.21

28.94
28.72
28.58

28.93
28.34

28.93
28.70
28.46

28.76
28.57

28.01
28.72

28.94
28.69

28.90
28.65

28.86
28.62
28.48

28.65
28.35

IS

28.82
28.53
28.45

28.71
28.33

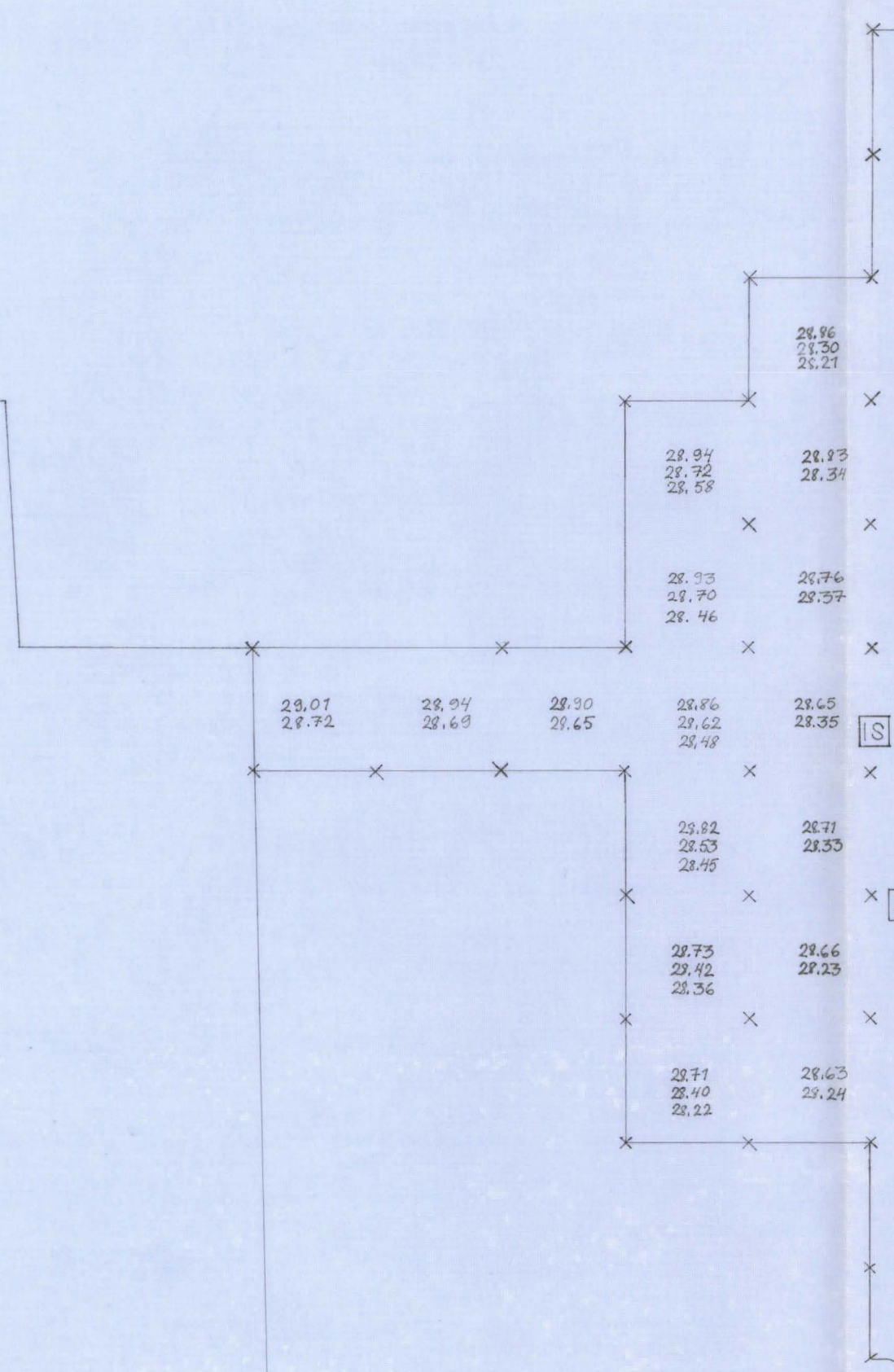
IS

28.73
28.42
28.36

28.66
28.23

28.71
28.40
28.22

28.63
28.24

Liljendal Andersby Kvarnbacken
tasokartta kodanpohjista I krs

1:50

L.Pohjakallio 1973

kp 30.85 korkeudet merenpinnasta

nokimaata

≡ savea

○ punamultaa (n.pari cm vahva kerros)

κκ keramiikkaa

piirt. Pirjo Rauhala

KARTTA 9

42

41

40

39

38

37

36

35

34

33

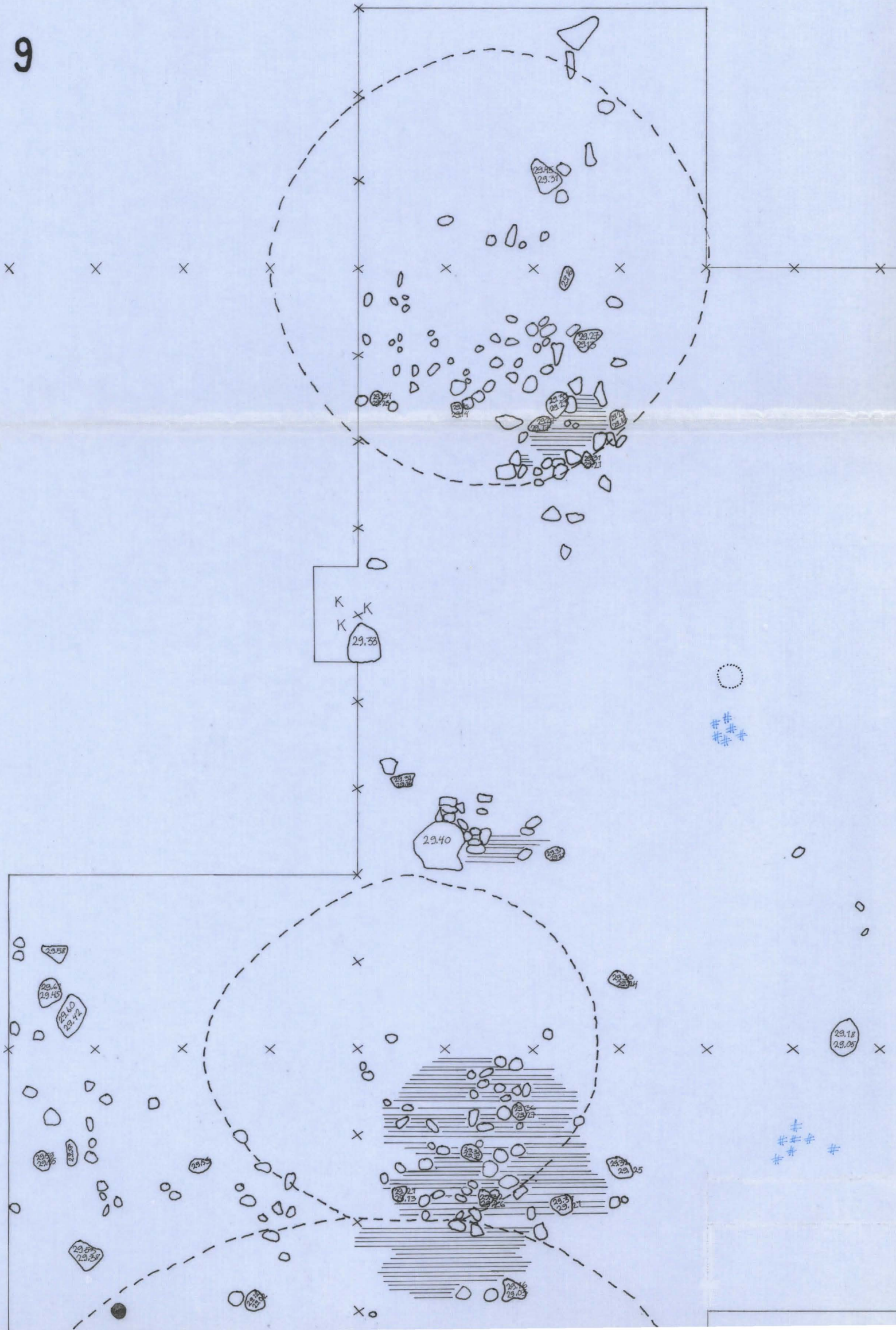
32

31

30

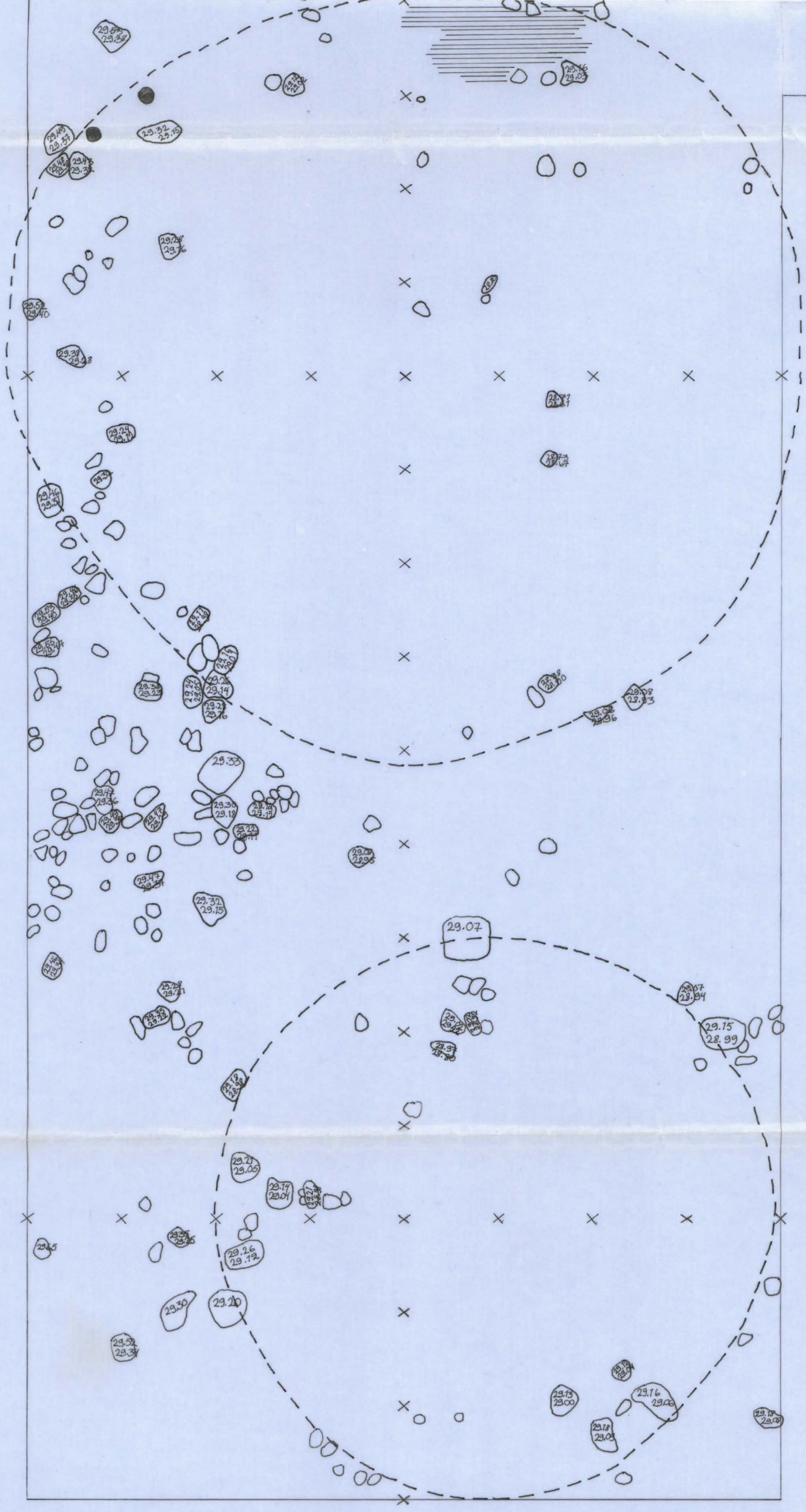
29

28

28
27
26
25
24
23
22
21
20
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10

A B C D E F G H I J

Liljendal Andersby Kvarnbacken

tasokartta kodanpohjista II krs

1:50

L.Pohjakallio 1973

kp 30.85 korkeudet merenpinnasta

nokimaata

X hiilinäyte

≡ savea

//// tummanruskeaa hiekkaa

^^ ruostehiekkaa

○ punamultaa

κκ keramiikkaa (keskittymä)

■ kivik irves tai katkelma

Pirjo Rauhala

42

KARTTA 10

41

40

39

38

37

36

35

34

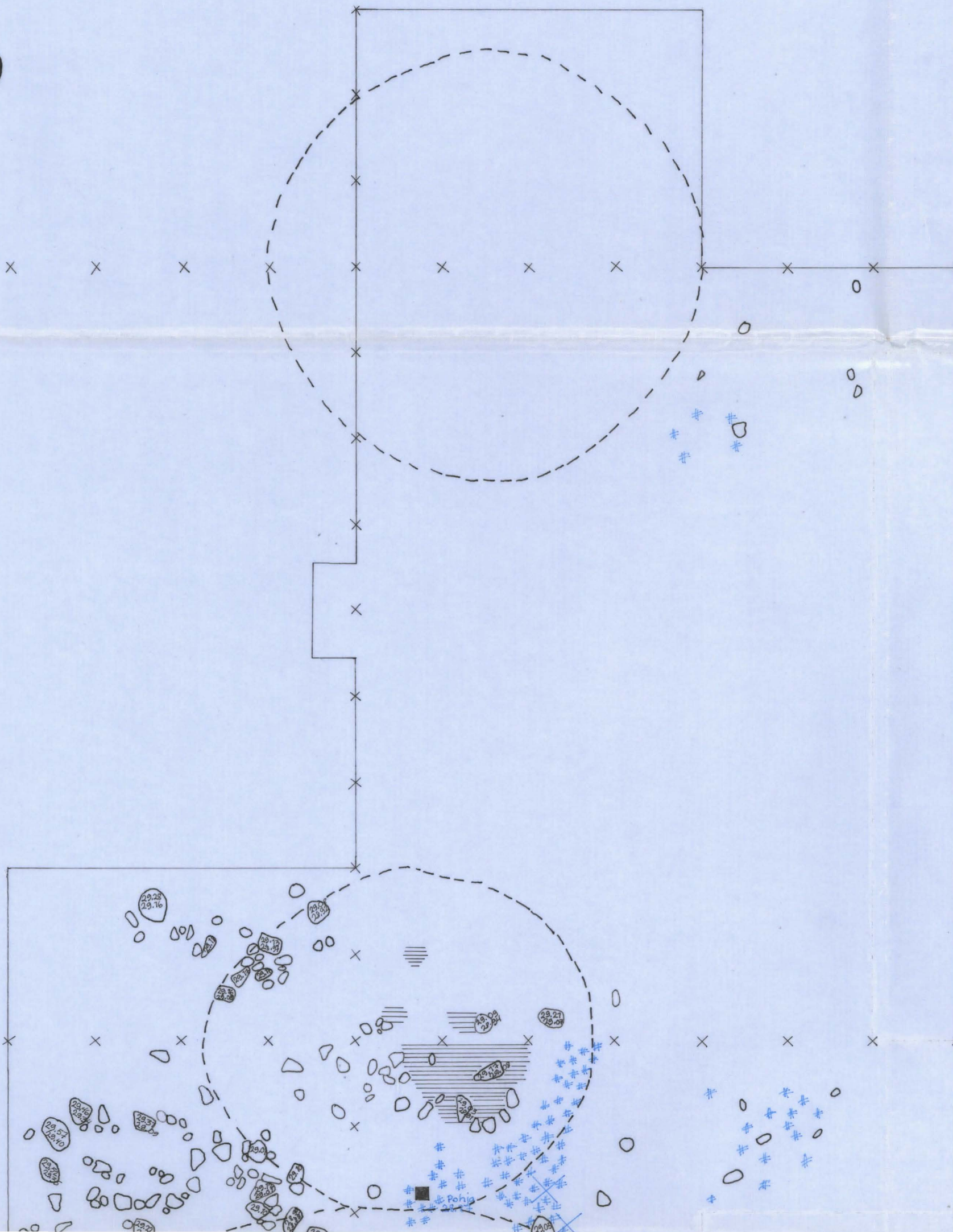
33

32

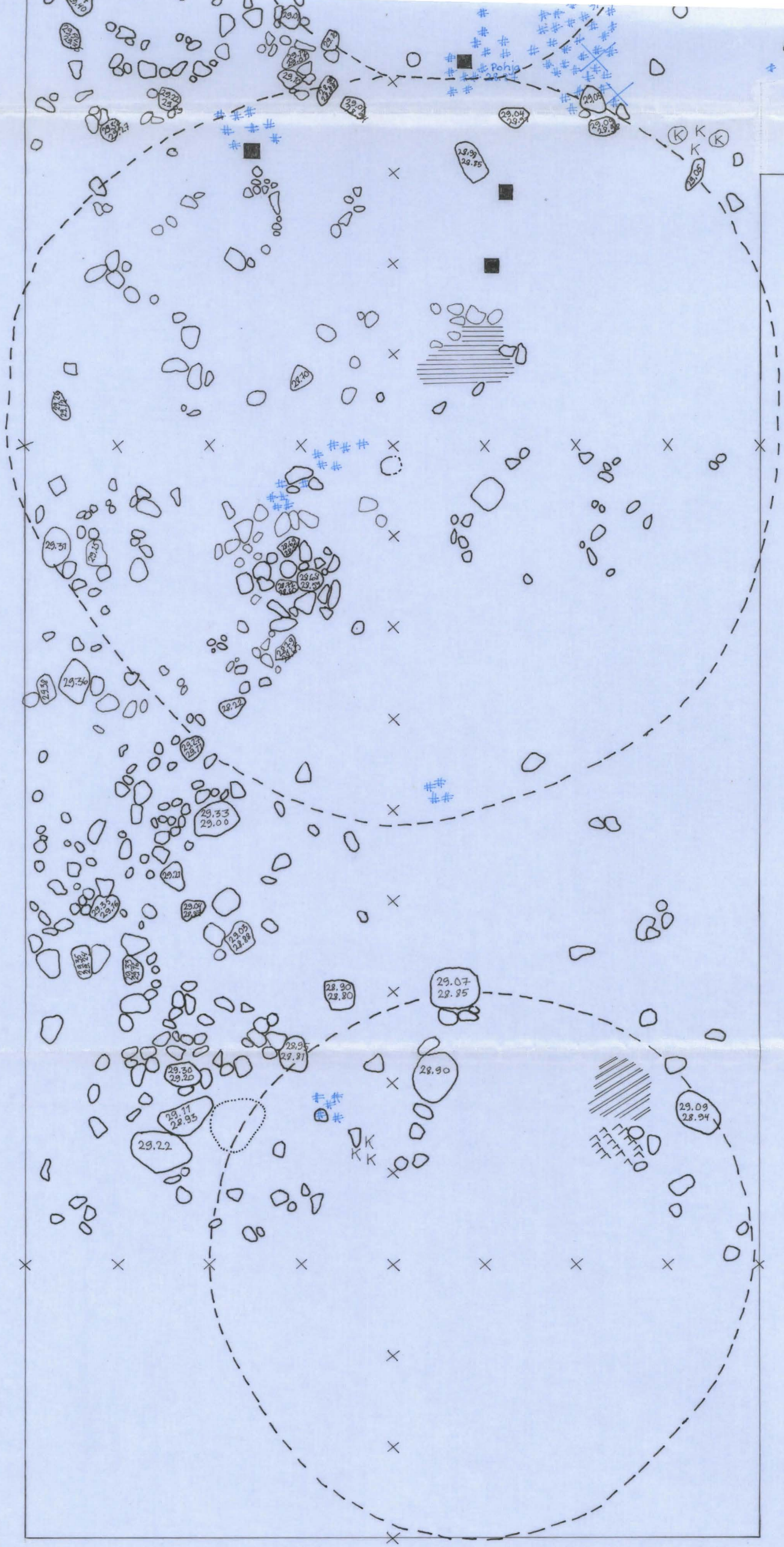
31

30

29

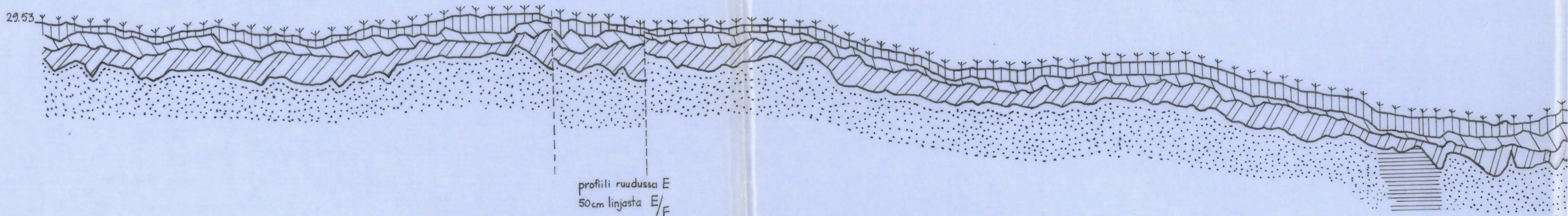

29
28
27
26
25
24
23
22
21
20
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10

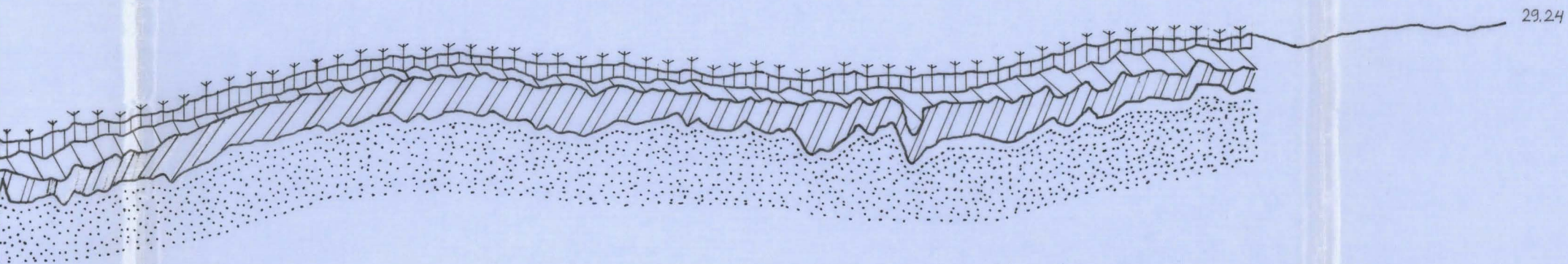

A B C D E F G H I J

1 42 | 41 | 40 | 39 | 38 | 37 | 36 | 35 | 34 | 33 | 32 | 31 | 30 | 29 | 28 | 27 | 26 | 25 | 24 |

24 | 23 | 22 | 21 | 20 | 19 | 18 | 17 | 16 | 15 | 14 | 13 | 12 | 11 | 10 |

Liljendal Andersby Kvarnbacken
kodanpohjien profiili 11-42 E/F

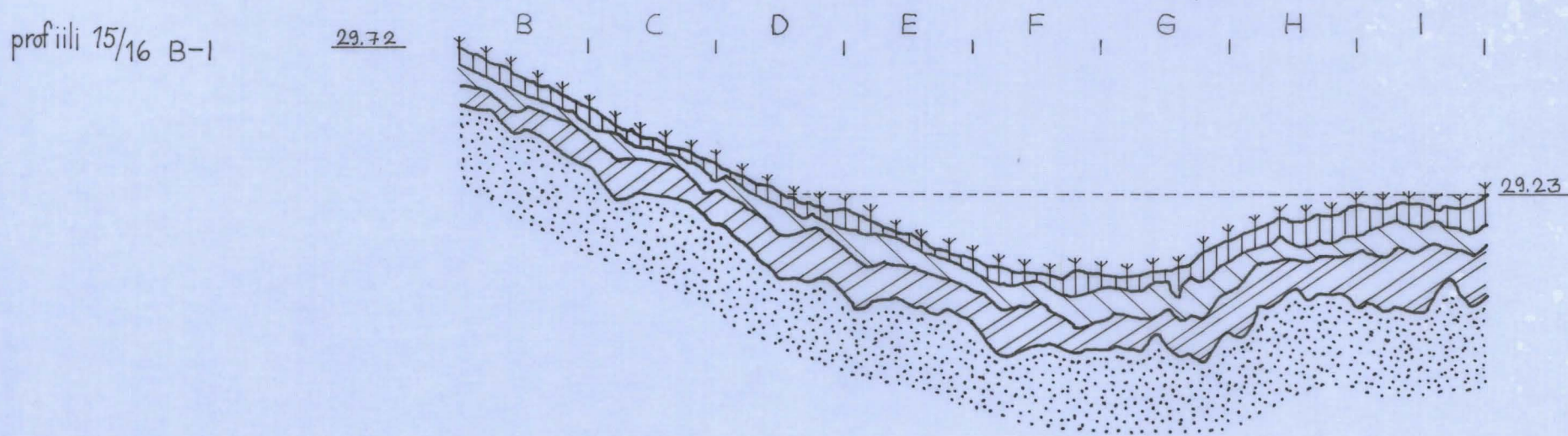
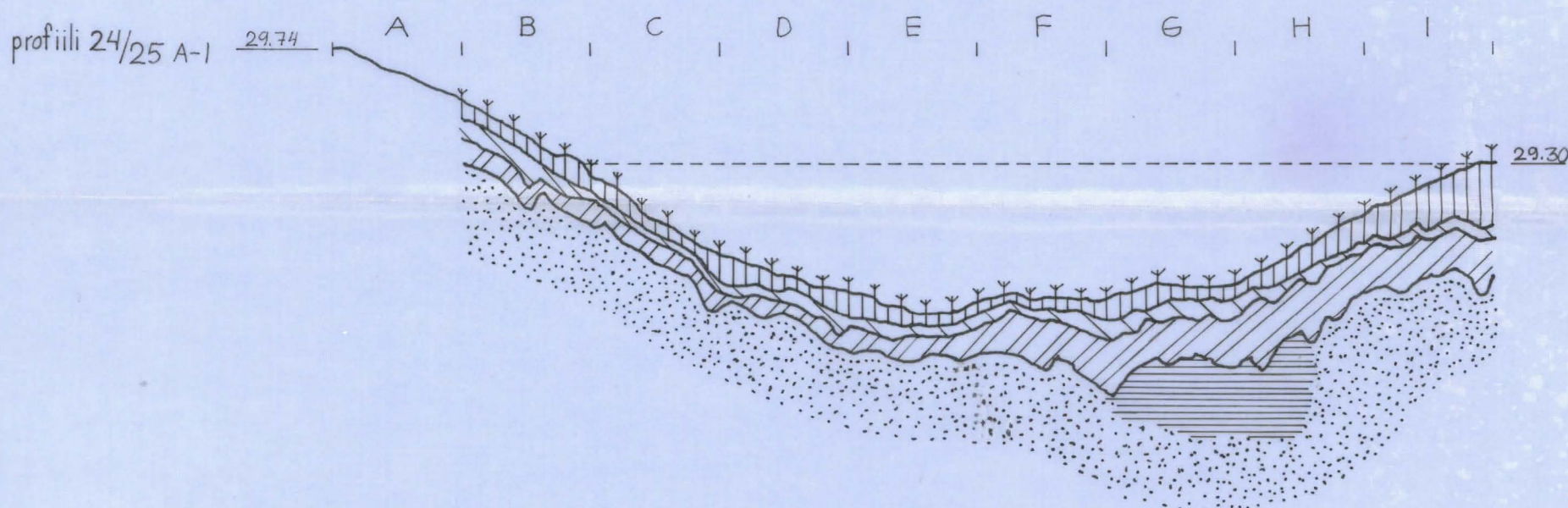
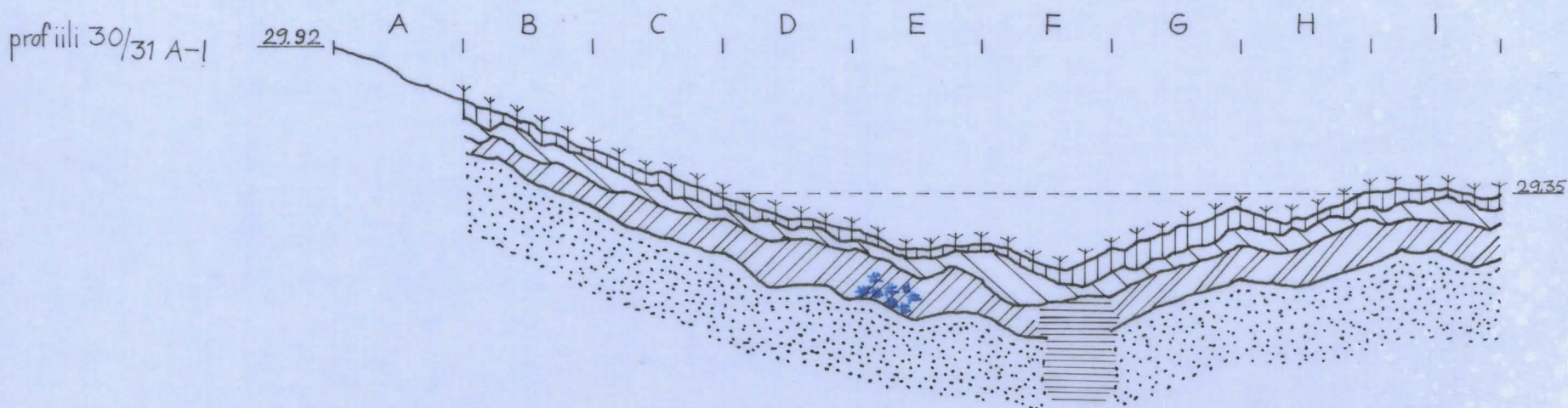
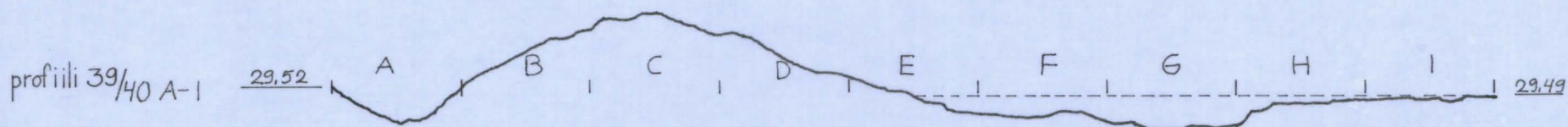
1:50/1:25

L.Pohjakallio 1973

- humus
- huuhtoutunut maa
- kulttuurimaa, ruskea hiekka
- koskematon maa
- savi

piirt. Pirjo Rauhala

KARTTA 12

Liljendal Andersby Kvarnbacken

kodanpohjien profiilit

1:50/1:25

L.Pohjakallio 1973

piirt. Pirjo Rauhala

	humus
	huuhtoutunut maa
	kulttuurimaa, ruskea hiekka
	savi
	koskematon maa
	hiili ja noki

KARTTA IV

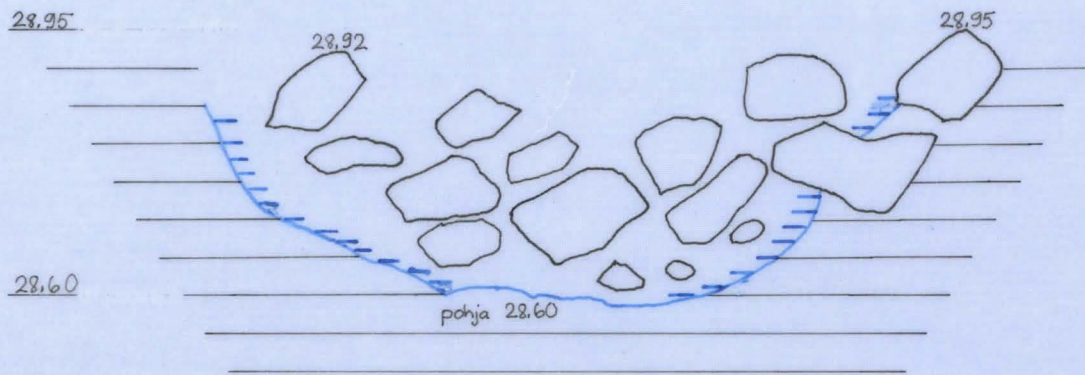
Liljendal Andersby Kvarnbacken

1:10

L.Pohjakallio 1973

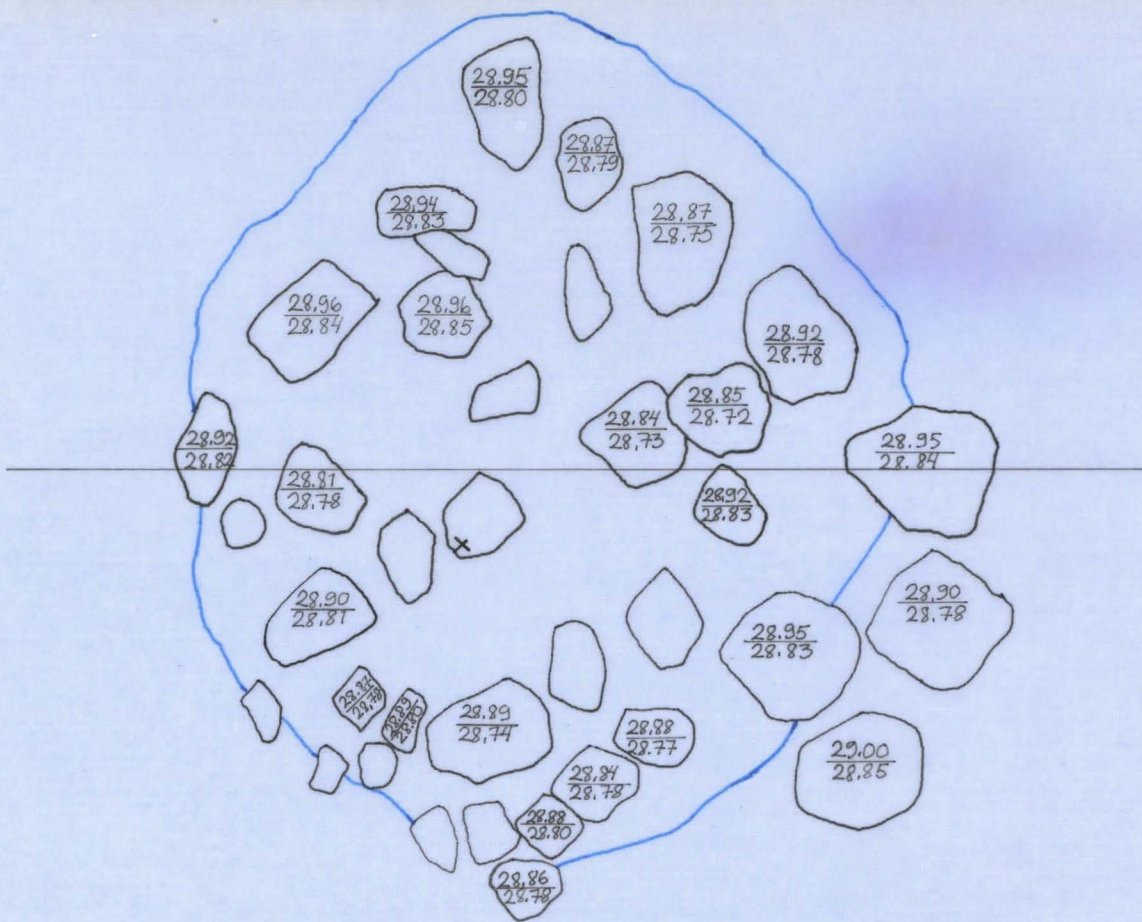
liesi 38 KL - 37K-L

korkeudet merenpinnasta
SLM

profiiili

38

profiilin sijainti

37

K

L

KARTTA 15

× 494
486

× 494
488

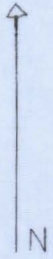
Liljendal Andersby Kvarnbacken

liesi

1:10

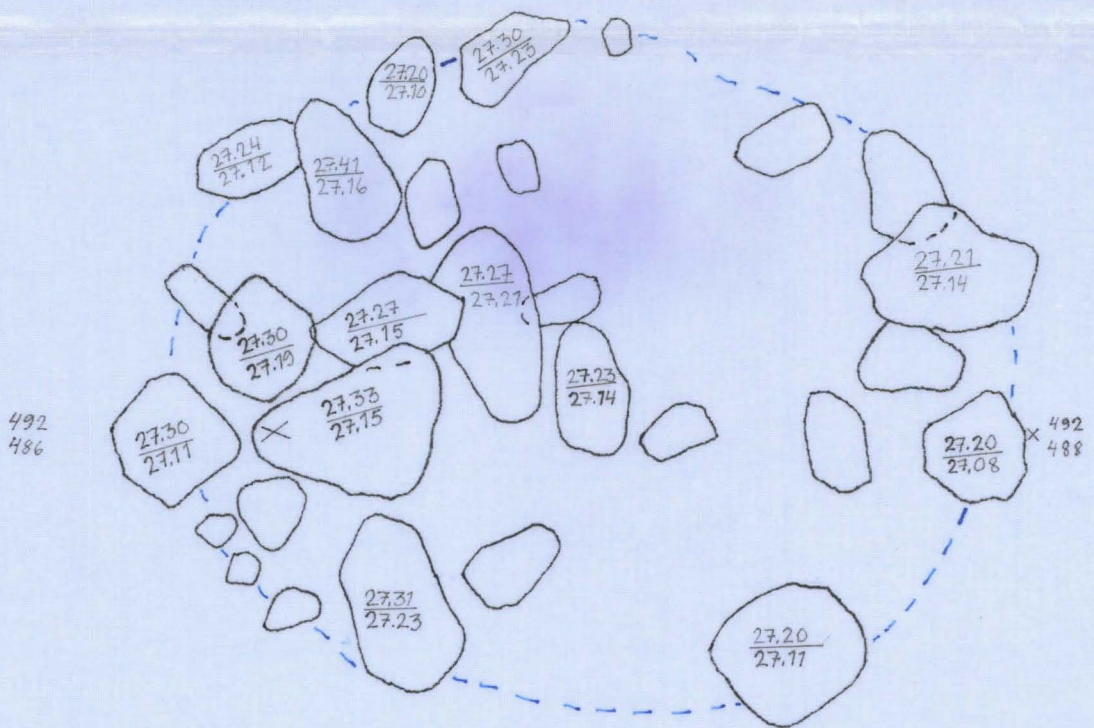
L.Pohjakallio 1973

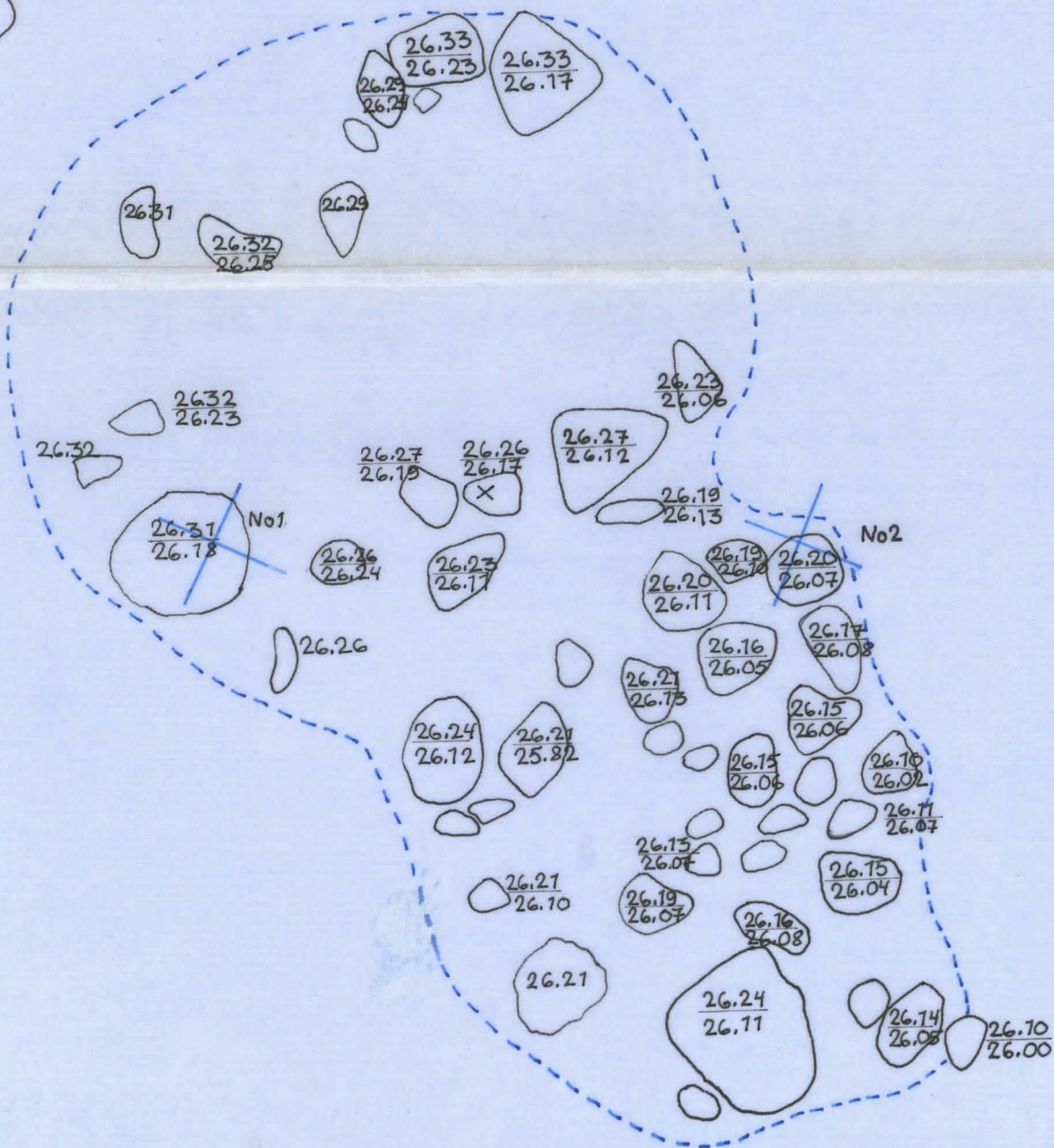
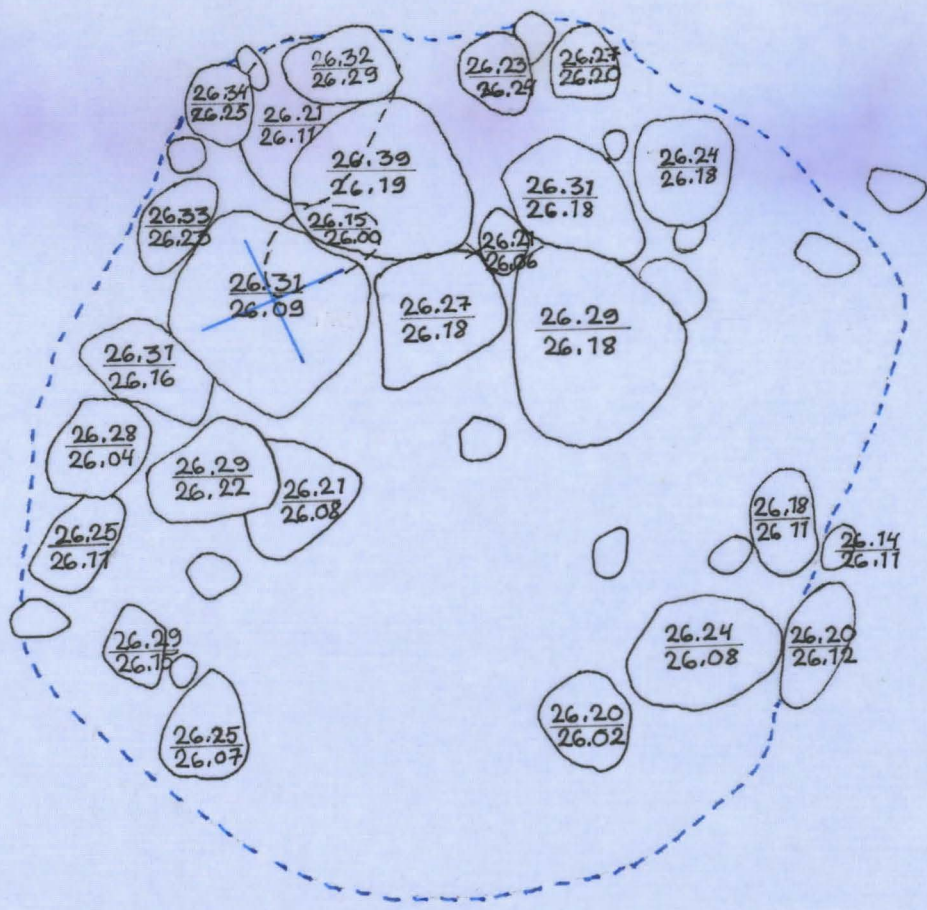
SLM

× 493
486

× 493
488

Liljendal Andersby Kvarnbacken

1:10

L.Pohjakallio 1973

nokialue
 hiilinäyte

PR

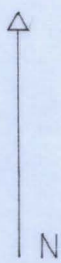

Liljendal Andersby Kvarnbacken
liesi

1:10

L.Pohjakallio 1972

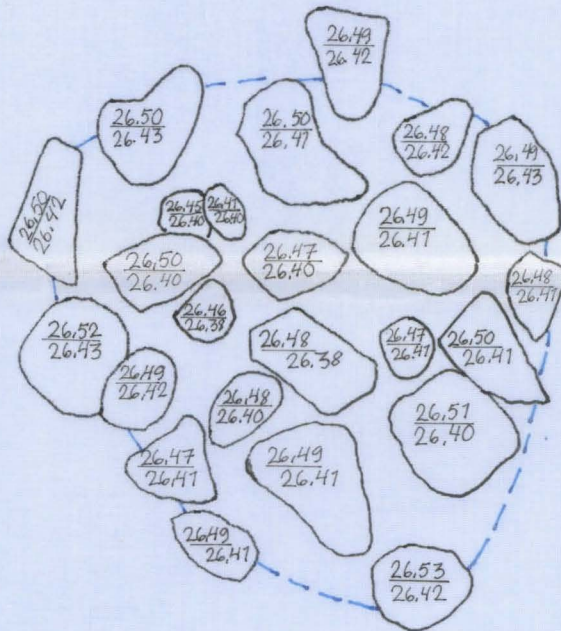
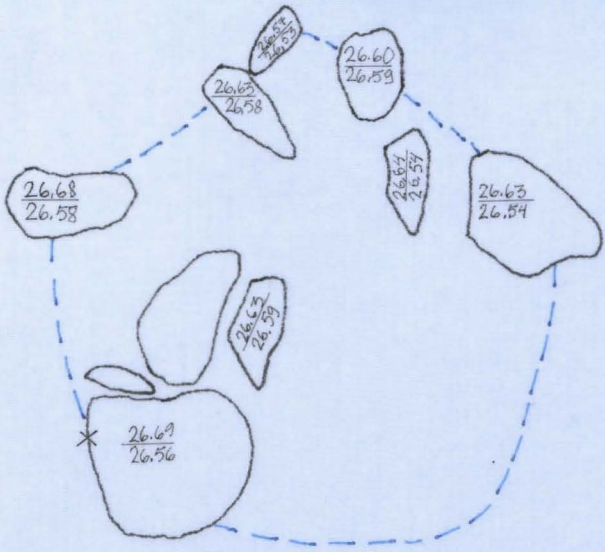
--- nokialueen raja
piirt.SLM

x

x

KARTTA 17

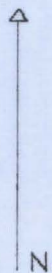
Liljendal Andersby Kvarnbacken

liedet

1:10

L.Pohjakallio 1972

nokialueen raja
piirt. SLM

KARTTA II

Liljendal Andersby Kvarnbacken

liesi

1:10

L.Pohjakallio 197

hiilinäyte X
nokimaata ja hiiltä

X 512
496

X 512
498

SLM

KARTTA 19

KARTTA 20

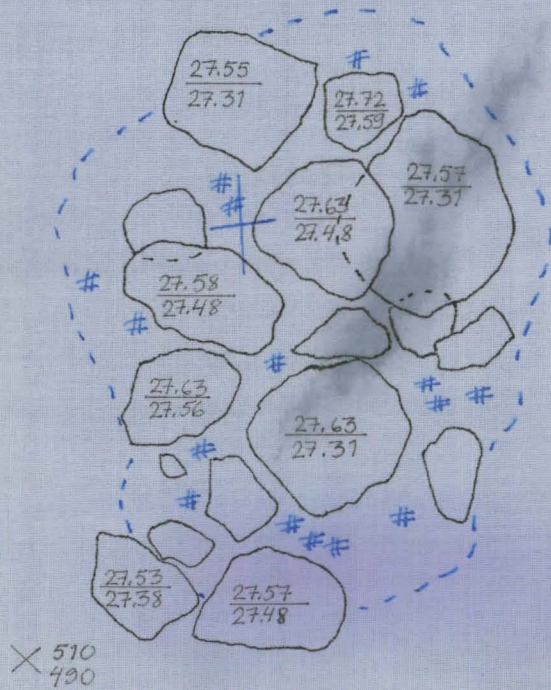
Liljendal Andersby Kvarnbacken
liesi

1:10

L.Pohjakallio 1973

hiilinäyte
nokimaata ja hiiltä

SLM

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBÄCKEN

F. 41194

K.1

ASUINPAIKKAA ENNEN KAIVAUS-
TA. ETUALALLA OLEVA HIEKKA-
KUOPPA ON MERKITTY KARTAL-
LET NRO:LLA 4. KUVA PÖHJOISEEN.

F. 41195

K2. ASUINPAIKKA PAALUTUSVAIHÄESSÄ. KUVA
OTETTU LOVIISA-LAHTI-JA VILJELYK-
SILLE JOHTAVAN TIEN RISTEYKSESTÄ N.
PÖHJOISEEN (KS. KARTTA 1)
VASEMALLA NÄKYVÄ PAALUTUS ON PAA-
LUIJEN 464/472 JA 488/472 VÄLINEN LINJA.

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBÄCKEN

F. 41196

K.3. VASEMALLA HIEKKAKUOPPA
NO: 6 SEKÄ LINJAT 464/472 -
488/478 JA 466/474 - 488/474
PAALUTETTUINA. KUVA LUO-
TEESEEN

K.4. KOEJOJA PAALUSTA
468/472 ETELÄÄN.
I KERROS.

K.5. KOEJOJA PAALUSTA
476/472 POHJOISEEN
I KERROS.

F. 41197

F. 41198

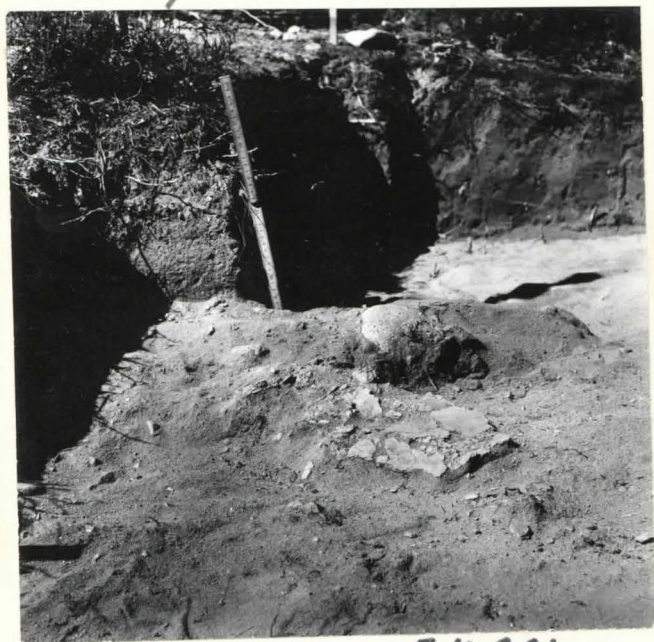
LILJENDAL ANDERSBY KVARNBÄCKEN

F. 41199

K. 6. KAIVAUKSEN ALKUA. OIKEASSA REUNASSA ETUALALLA HIEKKAKUOPPA NO: 4 (Ks. KARTTA 1). VASEMASTA REUNASTA KUVAN YLI MENEVÄ KOHDUMA ON VANHAN TIEN PINTAA. KUVA KUUTIEESEEN

K. 8 KERAMIKKAA RUUDUSSA 503/498 ± KERROS

F. 41201

F. 41200

K. 7. VANHANTIEN PINTAA POISTETAAN VAMMASKAIVURILLA. KAIVURI ON HIEKKAKUOPASSA NO: 3 KUVA LOUNAASEEN.

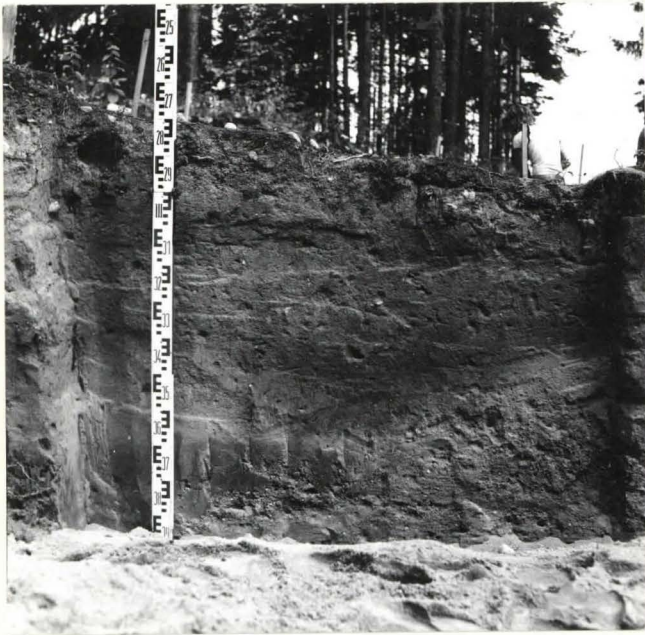
K. 9. VAMMASKAIVURIN JALKIÄ TASOITELLAAN. OIKEASSA LAIVASSA HIEKKAKUOPPA NO: 4. K. KUUTIEESEEN

F. 41202

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBÄCKEN

F. 41203

K.10. PROFILI PAALUJEN 500/492
JA 500/494 VÄLILLÄ
KOVA PÖHJOISEEN.

F. 41204

K.11. PROFILI PAALUJEN 500/492
JA 500/494 VÄLILLÄ (LOSA)
KUVA PÖHJOISEEN.

K.12

ETUALALLA TULISIJA RUUDUSSA 503/
495 TAKANA TULISIJA RUUDUSSA
505/497. KUVA LUOTEESEEN.

K.13.

TULISIJA RUUDUSSA 503/495
KUVA YLHÄÄLTÄ

F. 41205

F. 41206

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBACKEN

F. 41207

K. 14 TULISIJA RUUDUSSA 505/495
ESINÄ KAIVETTUNA.

F. 41208

K. 15 TULISIJA RUUDUISSA
503/499 JA 505/499
ESIIN KAIVETTUNA. KUVA
N. POHJOISESTA.

K. 16. TULISIJA RUUDUISSA
503/499 JA 505/499
ESIIN KAIVETTUNA.
KUVA YLHÄÄLTÄ

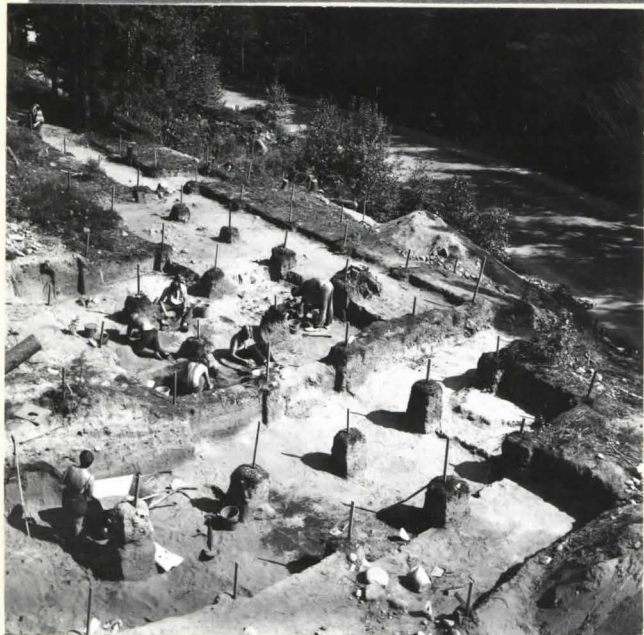
F. 41209

K. 17. TULISIJAA RUUDUIS-
SA 503/499 JA 505/499
PUHDISTETAAN. PUHDISTA-
JANA SIRKKA-LIISA MÄKI

F. 41210

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBACKEN

K. 18. YLEISKUVA V:N 1972 KAIVAUksesta
KUVAN POIKKI VIISTOSTI NÄKYVÄ PROFII-
LILINJA 500 (KARTTA NO:3)
KUVA KOILLISEEN

F. 41211

K 19. YLEISKUVA V:N 1972 KAIVAUS-
ALUEESTA. KUVA KOILLISEEN.

F. 41212

F. 41213

K. 20
YLEISKUVA V:N 1972 KAIVAUK-
SESTA. KUVAN POIKKI VIIS-
TOSTI NÄKYVÄ PROFILILINJA
500 (KARTTA NO:3). SEN ETÄ-
LÄPUOLELLA SUORITETAAN RUU-
DUN 499/497 POHJATARKAS-
TUSTA, JOSTA YLÄVIISTOON VA-
SEMPAAN ON TULISIJA RUUDUSSA
505/495 PIIRRETTÄVÄNÄ
KUVA LUOTEeseen.

K. 21. RUUDUN 499/501 II KER-
ROSTA KAIVETAAN.

F. 41214

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBÄCKEN

F. 41216

F. 41215

K. 22. YLEISKUVA ALUEESTA, JOLLA KAIVAUS SUORITETTIIN (URT. KARTTA 1). ETUALALLA YASEMALLA KODANPOHJA-ALUE. SEN OIKEALLA PUOLELLA RISUKASAN KOHDALLA OLI ERIKOINEN KOUSI (DIA) SEKÄ VIILJELYKSILLE JOHTAVA TIE, JONKA KOHTAA JA SIITÄ OIKEALLE VIETTÄVÄÄ RINNETÄ KUTSUN VÄLI-ALUEEKSI. EDELLEENTÄSTÄ OIKEALLE ASUINPAIKKA-ALUE. ALAKUVASSA KODANPOHJA - JA ASUINPAIKKA-ALUEET ON MERKITTY PISTEVIIVOIN. NUMEROIDUT YHTENÄISIN VIIVOIN MERKITYT ALUEET OVAT SORAKUOPPIA, JOIDEN LISÄKSI VIELÄ PIIRRETTYJEN PROFIILIN KOHDAT ON HUOMIOITUKAIKKISILMÄMÄÄRÄISESTI). (URT. KARTTAAN 1) OIKEALLA NÄKYVÄ RAKENNUS ON RAUTATIENTOISELLA (KOILLIS) PUOLELLA. KUVA N. PONOISEEN.

PROFIILI 1
PROFIILI 2
PROFIILI 3

PROFIILI 4

LOVISAAN
↓

F. 41216

F. 41215

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBACKEN

F.41217

F.41218

F.41219

K.23 YLEISKUVA KAIVAUSALUEESTA PAALUTTAMISVAIHEESSA. V:N 1972 KAIVAUSALUE ON KUVASSA KESKELLÄ. SEN OIKEASSA REUNASSA OLEVA TALVEN AIKAIN SORTUNUT PROFIILI ON LINJAA 496 (X KOORD). ETUALALLA HIEKKA KUOPPA NO:3:N POKJOIS (LASEMALLA) ITÄ (KESKELLÄ) JA ETELÄREUNAA (OIKEALLA). KODANPOHJA-ALUE ON OIKEALLA NÄKYVÄN RISUKASAN OIKEALLA PUOLELLA JA REUNASSA OLEVAN HALKOPINON TAKANA. KUVA ITÄKAAKKOON.

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBÄCKEN

F.41221

F.41220

K.24 KUVAN KESKELLÄ OLEVA TULISIJA ON PÄÄLUN
492/496 KONDALLA JA OLI VANHAN MAANTIE
ALLA. VANHAN TIE PROFIILI NÄKYVÄ TAAEMPANA.
VASEMALLA EDESSÄ VUODEN 1972 KAIVAUKSEN
REUNAA X LINJALLA 496 KUVA KOILLISESTA.

F.41222

K.25

SAMA TULISINA KUIN EDELLI-
SESSÄ KUVASSA. MAANTIE PRO-
FIILI VASEMALLA KESKELLÄ JA
SIITÄ OIKEALLE BROTUVU TIE OJA.

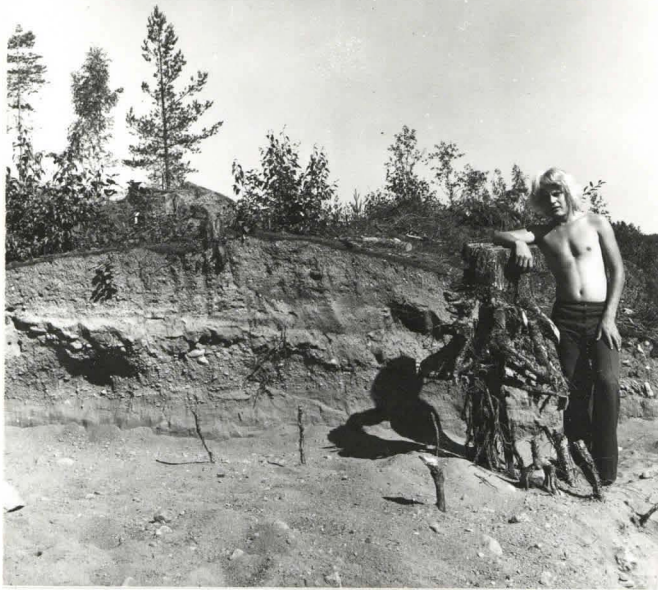

F.41223

K.26.

SAMA KUIN EDELLÄ: OIKEALLA
HIEKKAKUOPPA 3:N REUNAA
KUVA LÖÖTTEESEEN.

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBACKEN

F. 41224

K. 27. VANHAN MAANTIEEN PRO-
FIILIA RUUTUJEN 513/448 JA
513/449 POHJOISREUNALLA. KAI-
VAUSALUE LAPIOIN SUORITETUN
LOPPUTARKASTUKSEN JÄLKEI-
SSESSÄ TILASSA.

F. 41225

K. 28. VANHANMAANTIEEN PROFIILI LÄHEL-
LÄ TEIDEN YHTYMÄKENTTÄ RUUDUSSA
483/487. MERKITYSAUVA OSOIT-
TAA SAVIKERROKSEN PAKSUTTA
KUVA LOUNNASEEN.

F. 41226

K. 29 VANHAN MAANTIEEN
PINTAA RIKOTAAN
JA POISTETAAN.

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBACKEN

F.41227

K. 30 TULISIJAT:
 VAS. OSUU PAALUN 506/502 KOHDALLE
 OIK. OSUU PAALUN 504/502 KOHDALLE
 KUVA ITÄÄN

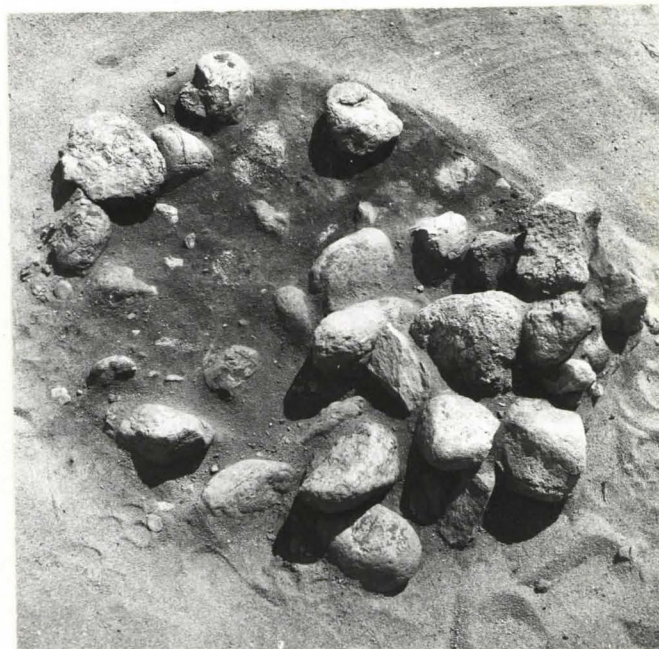
F.41228

K. 31
 ETUALALLA TULISIJA, JOKA OSUU
 PAALUN 506/502 KOHDALLE
 TAKANA PAALUN 504/502 KOHDAL-
 LA OLEVA (KUVA KAARKOON).

F.41229

K. 32
 TULISIJA RUUDUSSA
 513/497. KUVA YLHÄÄLTÄ

F.41230

K. 33
 TULISIJA PAALUN 492/486
 KOHDALLA. KUVA YLHÄÄLTÄ

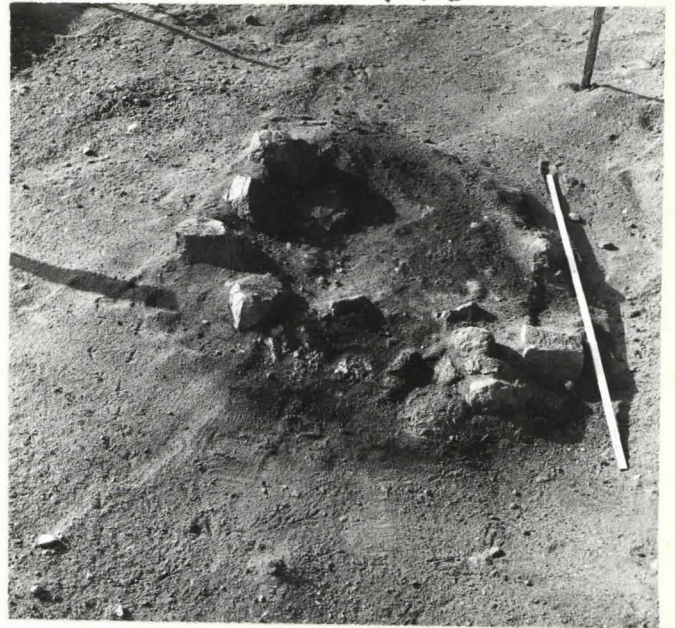
LILJENDAL ANDERSBY KVARNBACKEN

F. 41231

K. 34 TULISIJA RUUDUSSA
511/491. KUVA KAAKOSTA

F. 41232

K. 35 TULISIJA KODANPOHJA-
ALUEELLA RUUDUISSA
38K-L - 37 K-L

K. 36. KUVAN 35 TULISIJA
NYRYMAISEMASSA.
ETUALALLA VIJELYKSILLE
JOHTAVA TIE. TAAEMPANA
LOUIISA - LAHTI MAANTIE.
AUTO MENOSSA LAHDEN
SUUNTAAN. KUVA ETELÄKAAKKOON.

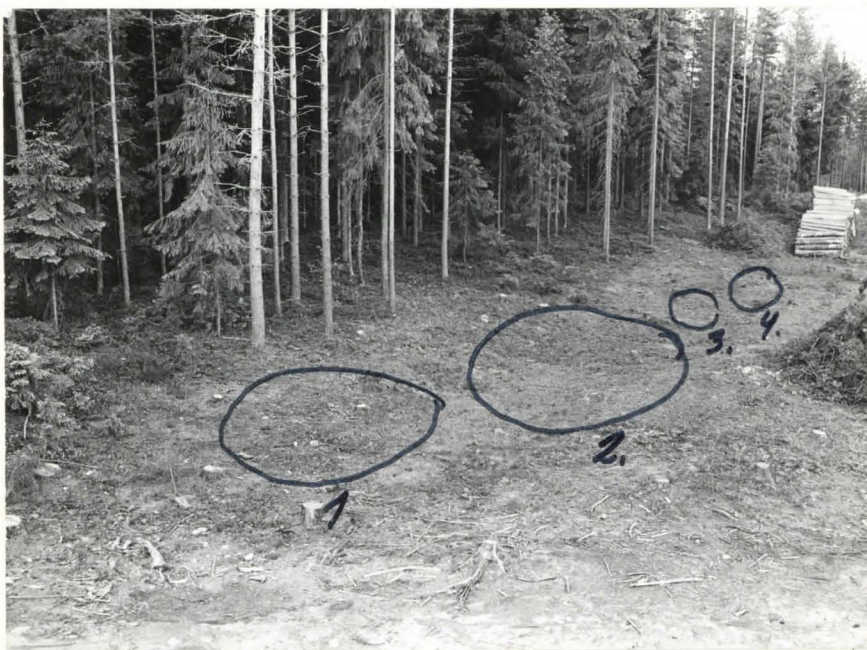
F. 41233

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBÄCKEN

F.41235

K.37 KODANPOHJA - ALUE ETELÄKAAROSTA ENNEN KAIVAUSTA OIKEANPUOLEISEN HALKOPINON TAKANA ON HIEKKAKUOPPA NO 3. (KARTTAT) KUVA LUOTEESEEN

F.41234

K.38. KODANPOHJA - ALUE ENNEN KAIVAUSTA. KUVA ETELÄKAAROSTA.

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBÄCKEN

V.

F. 41236

O.

F. 41237

K. 39 STEREOPARI KODANPOHJISTA
ENNEN KAIVAUSTA. TAAEMPANA
NO:1, ETUALALLA NO:2. KUVA POHJOIS-
KOILLISESTA.

F. 41237

K. 39 SAMA KUVA
KUIN 39, O.
KODANPOHJEN
ÄÄRIVIIVAT MAH-
MOTELTUINA.

F. 41238

K. 40. KODANPOHJA-ALUE OSAK-
SI AVATTUNA. ENSIMMÄIS-
TÄ KERROSTA KAIVETAAN N. PIT-
KITTÄIS- JA POIKITTÄISPROFII-
LIT ON JÄTETTY OLETETTU-
JEN KESKIKOHTIEN RAUTTA
KULKEVIKSI.

LILJENDAL ANDERSBY KVARNBACKEN

F. 41239

K. 41 KERAMIKKAA RUU-
DUSSA 28i II KR.

F. 41240

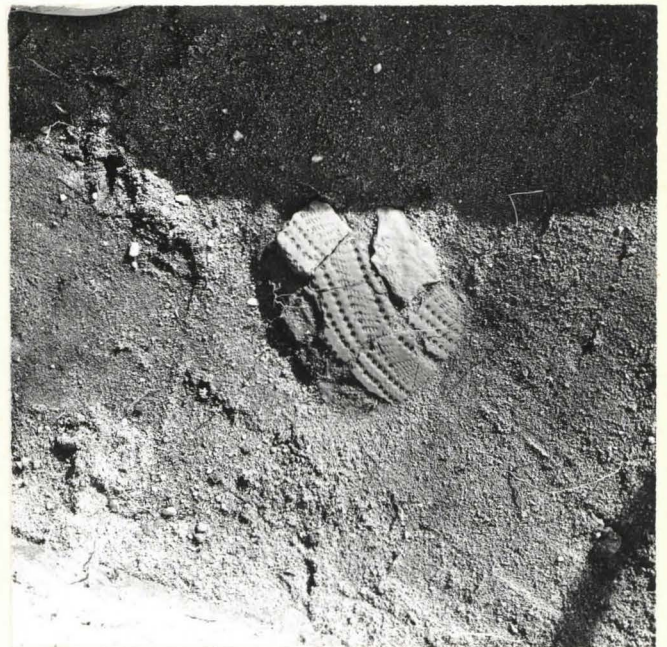

K. 42 SAMA KUIN KUVA
41.

F. 41241

K. 43 KERAMIKKAA RUUDUIS-
SA 35-36 E-F I KRS.

F. 41242

K. 44 KERAMIKKAA
RUUDUSSA 38 F